

*Relon
Rolan*

Săvinești. Pelsaj nocturn.

Fotografie de M. VOLBURĂ

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

Nr. 6 (350) — 10 februarie 1962

„Cu cărțile pe masă...”

de Florica ŞELMARU

Acum un an Patrice Lumumba a fost suprimat cu ferocitate brutală de niște profesioniști ai pistolului, mercenari ai lui Chombe, acesta însuși mercenar al faimosului „Uniunii Miniere”. Gizenga este în momentul de față urmărit cu nu mai puțină ferocitate, dar cu o ferocitate ipocrită: se pregătește o parodie de proces. De la ferocitatea brutală la ferocitatea ipocrită — iată exact deosebirea dintre colonialismul „clasic” de tip belgian, sau portughez, sau britanic de pildă, și neocolonialismul de tip american.

Congoul continuă de altfel să fie miza unor aprige lupte între monopolurile rivale. „Marele joc, soria nu demult săptămânalul francez „Tribune des Nations”, se desfășoară astăzi în afara Congoului și a Africii — la Washington, la New York, la Bruxelles, la Londra — și de data aceasta există impresia că partida se joacă în mod cert cu cărțile pe masă.”

Cu cărțile pe masă și cu arma în mână. Imediat după rezoluția din 24 noiembrie 1961 a Consiliului de Securitate — care cerea secretarului general al O.N.U. să uzeze de toate mijloacele, inclusiv forța armată, pentru a izgoni din Katanga pe mercenari — transporturile de armament și de mercenari din Rhodazia vecină spre Katanga s-au intensificat. Această activă simpatie britanică pentru Chombe are o solidă bază economică: zăcămintele de cupru din Katanga se continuă cu acelea din Rhodazia de nord, iar unele din grupurile financiare britanice care exploatează minele rhodaziene dețin importante pachete de acțiuni ale „Uniunii Miniere” belgiene. Ceea ce explică, de pildă, atacurile — de inspirație britanică și executate de către mercenarii lui Chombe, cu sprijinul lui Roy Welensky, primul ministru al Federației Rhodaziei și Nyassalandului — împotriva trupelor O.N.U.

Pe de altă parte, aviația O.N.U. a bombardat instalațiile „Uniunii Miniere”. Același comandament O.N.U. s-a arătat mult mai puțin ferm în alte acțiuni, direct legate de sarcinile reale ale „căștilor albastre” din Katanga și în primul rând în ceea ce privește evacuarea mercenarilor. În schimb, avarierea instalațiilor „Uniunii Miniere” a adus un serviciu apreciabil acelor grupuri financiare americane care exploatează mine de cupru, concurente, în S.U.A. de pildă sau în diferite țări ale Americii Latine. În plus, „argumentul” pare să fi contribuit în mod esențial la... persuadarea lui Chombe (adică a celor care îl manevrează) să se arate mai docil față de formula unei concilierii cu guvernul central. De îndată ce Chombe a consimțit să-l întinească pe Adoula, operațiile O.N.U. în Congo au fost oprite — fără nici o hotărâre în acest sens a Consiliului de Securitate, prin simplul joc al influențelor de care Statele Unite dispun în aparatul O.N.U.

Intr-adevăr, politici colonialiștilor belgieni și englezi, sprijinitori ai secesionismului chombist, monopoliiștii americani i-au opus o politică favorabilă unui anumit fel de „unificare” a țării, care să le permită să lărgescă propriile lor poziții în exploatarea bogățiilor katangheze. În plus, cauza unității congoleze se bucură de simpatia tuturor popoarelor africane și Departamentul de Stat se vede nevoit să țină seama de această stare de spirit. Dar „unificarea”, în versiunea americană, a Congoului nu este aceea la care aspiră poporul congolez și care este statornică prin constituția țării. Statele Unite urmăresc crearea unui așa-zis stat federal în care metoda asumării unora împotriva altora să găsească un teren mai favorabil. În întințirea Kennedy-Macmillan din Bermuda, premierul britanic a sifșit prin a accepta această formulă.

Incheierea unei asemenea înțelegeri a fost fără îndoială facilitată de comuna îngrijorare a tuturor colonialiștilor, vechi și noi, față de amploarea crescândă a mișcării congoleze pentru unitate și independență. Prin arestarea lui Antoine Gizenga, prin procesul nedemn care se regizează împotriva lui se urmărește decapitarea acestei mișcări. În același timp, a fost dezlănțuit un val de persecuții împotriva membrilor parlamentului congolez care aparțin Mișcării Naționale din Congo, Partidului Solidarității Africane și altor organizații patriotice.

Sensul acestor măsuri este împede pentru opinia publică din întreaga lume. Care cere să fie împiedicat un al doilea „caz Lumumba”, să fie respectat și apărât dreptul poporului congolez la viață liberă.

În țările Americii Latine continuă să se desfășoare puternice demonstrații de solidaritate cu Cuba liberă. Fotografia înfățișează o întrunire în sprijinul Cubei, la Santiago de Chile; vorbește senatorul Salvador Allende, din partea Partidului socialist.

Fotocronica FLACARII

În întreaga Uniune Sovietică au loc intense pregătiri în vederea alegerilor de la 18 martie, cind poporul sovietic își va desemna reprezentanții în cel mai înalt for al statului — Sovietul Suprem al U.R.S.S. În Sovietul Uniunii va fi ales un deputat la fiecare 300.000 de locuitori, iar în Sovietul Naționalităților vor fi aleși cîte 25 de deputați din partea fiecărei republici unionale, 11 din partea fiecărei republici autonome, 5 pentru fiecare regiune autonomă și un deputat pentru fiecare district național. În fotografie: la punctul de agitație de la Casa de cultură din satul Monastirice din regiunea Cerkasii (R.S.S. Ucraineană).

În urma refuzului autorităților franceze de a examina cu seriozitate revendicările greviștilor din Decazeville, minerii au hotărât nu numai să continue greva în fundul minei, ci să înceapă și o grevă a foamei. În fotografie: minerii din Decazeville demonstrând împreună cu familiile lor, sub lozincile: „Cerem tratative imediate”, „Franța întreagă este cu noi”.

Un grav accident, care s-a soldat cu moartea a 10 muncitori și rănirea gravă a altor 40, s-a produs recent la Pineda, mică localitate din apropierea Barcelonei (Spania). O macara uriașă a lovit cu putere clădirea în construcție a hotelului „Taurus”, care s-a prăbușit peste muncitorii aflați pe schele.

Pentru a șasea oară a fost amînat zborul orbitei cosmonautului american John Glenn. După patru de așteptare zadarnică a semnalului de pornire, G1 (în fotografie) a trebuit să părăsească nava cosmică datorită dificultăților tehnice provocate de o înțără în rezervorul de carburant. După cum a spus presa americană, defecțiunile rezervoarelor de carburant pun sub semnul întrebării valoarea a 50 la suta dintre rachetele balistice intercontinentale mill „Atlas”, aflate în prezent pe rampele de lansare din S.U.A.

Deși S.U.A. este principalul furnizor de armament al lui Salazar, delegația americană la O.N.U. s-a vădit obligată să voteze — de ochii lumii — o rezoluție care condamnă acțiunile colonialiștilor portughezi.

STEVENSON: Ce vrei...? SALAZAR: Să scoateți virgula aia după NU. Desen de Cik DAMADIA

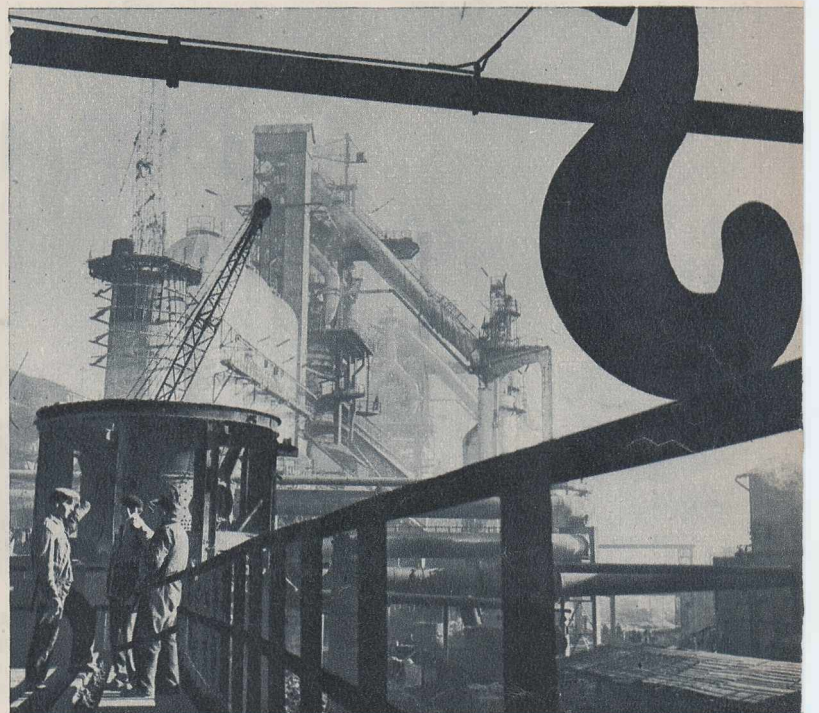
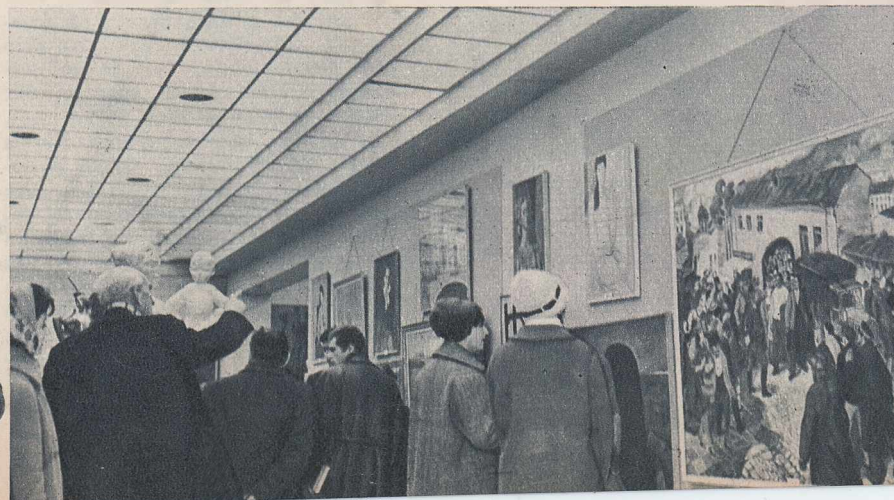

Încă în două regiuni din țară — Banat și Cluj — sarcina colectivizării agriculturii a fost îndeplinită. În regiunea Cluj, un număr de 725 gospodării agricole colective cuprind 98,5% din suprafața colectivizabilă a regiunii, iar în regiunea Banat 154.000 de familii de țărani muncitori lucrează laolaltă în 483 gospodării agricole colective cuprinzând 99,6% din suprafața colectivizabilă a regiunii. În fotografiile noastre: la cursul agrotehnic al gospodăriei agricole colective din Comloșul Mare, regiunea Banat, sub îndrumarea inginerului Ion Corciu, colectivștii își însușesc cunoștințe teoretice ce le vor fi de folos în următoarele campanii agricole (fotografia din stînga, sus). Colectivștii din Someș-Odorhei, regiunea Cluj, au obținut an de an producții tot mai mari de grâu, porumb etc. Recoltele lor bogate au constituit un îndemn pentru mulți țărani muncitori din satele învecinate să pășească și ei pe calea agriculturii colectivizate (fotografia din dreapta, sus).

În timp ce în toată țara ninge și viscolește, la serele horticole „1 Mai” - Grozăvești se fac intense pregătiri pentru împodobirea parcurilor din Capitală. Sute de mii de exemplare de begonia, petunii, superbisima, părăluțe, nu-mă-uita, panselle, mixandre se pregătesc să încnte ochiul bucureșteanului și să înmiresmeze atmosfera parcurilor.

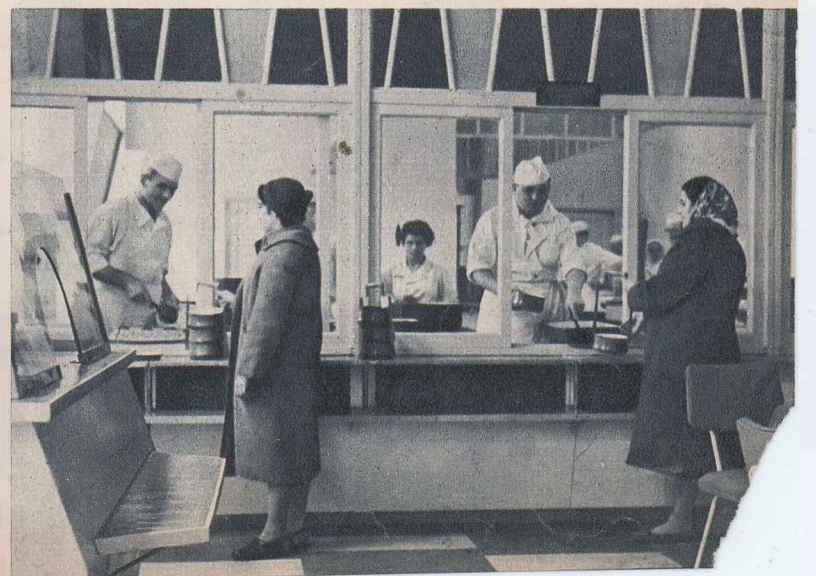
S-a deschis recent în sala Dalles o expoziție regională de artă plastică conținând lucrări de pictură, sculptură și grafică ale artiștilor plastici din regiunea București.

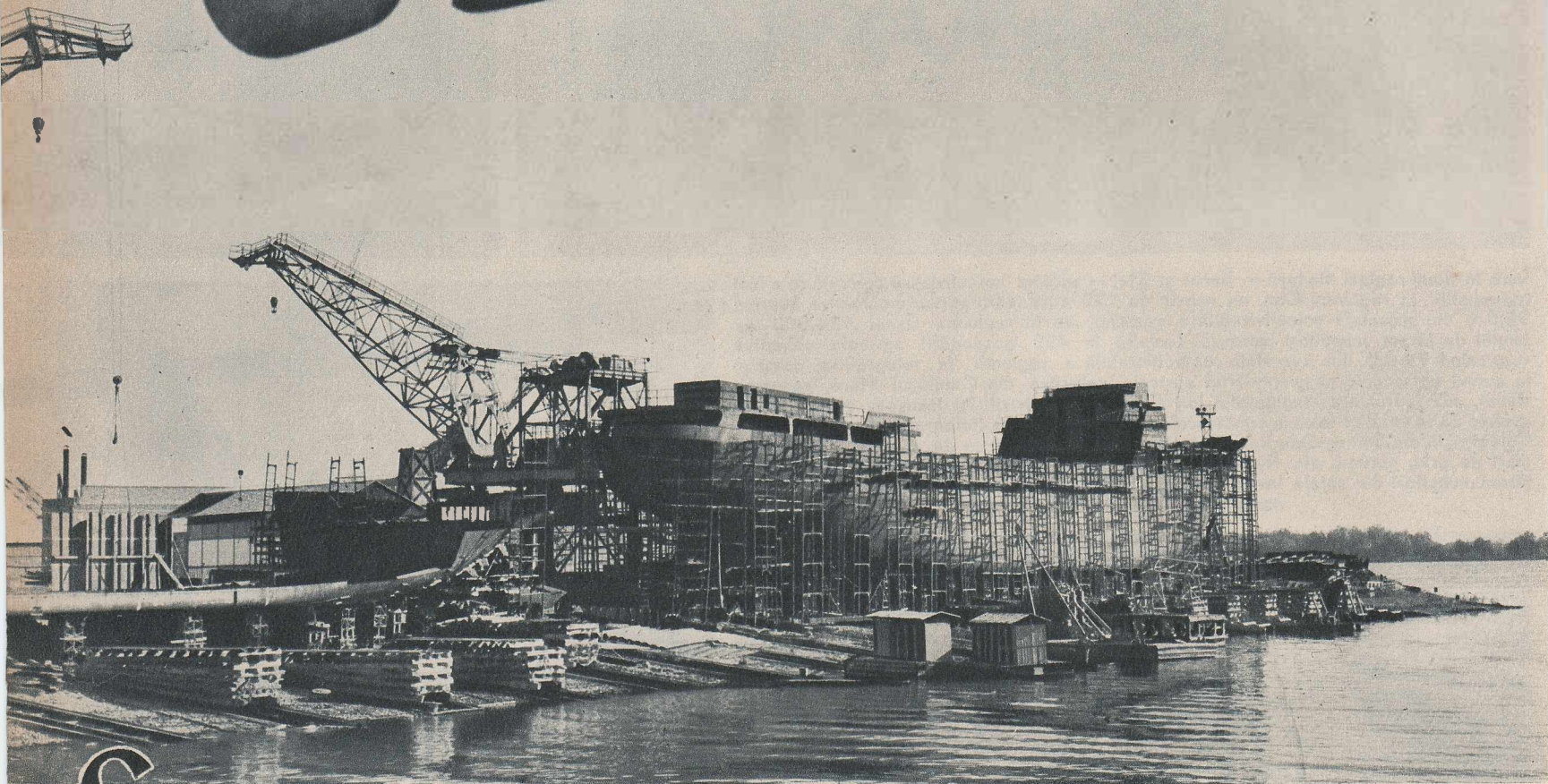
Constructorii și siderurgiștii de la Combinatul metalurgic Reșița au raportat partidului: Furnalul nr. 2 de 700 m³ a dat prima șarjă, timpul pentru execuția lui fiind cu șapte luni mai scurt decât pentru punerea în funcțiune a primului furnal cu aceeași capacitate.

fotocronica
FLACĂRII

În piața Splatului, într-unul din cele mai impozante blocuri din Capitală, s-a deschis recent o bucatărie de bloc care aprovizionează locatarii cu o varietate în- treagă de preparate și semipreparate culinare, ușurînd astfel munca gospodinelor

Șantierul naval de la Galați. Specialiștii sovietici fac aprecieri elogiase despre navele construite aici, în cadrul comenzilor destinate Uniunii Sovietice.

Sub conducerea partidului, în anii puterii populare oamenii muncii din patria noastră au obținut succese răsunătoare pe drumul creării și dezvoltării economiei socialiste.

Cândva tributară importului fie și pentru cele mai puțin perfecționate piese industriale, țara noastră a ajuns astăzi să livreze peste hotare întreprinderi industriale complexe, mașini și utilaje, printre care tractoare și strun-

guri, utilaj petrolier și mori de ciment, autovehicule și nave care se bucură toate de bune aprecieri. Faptul că pe teritoriul Indiei a fost construită și dată în funcțiune o rafinărie de petrol ale cărei agregate au fost fabricate în țara noastră, că specialiștii români au colaborat direct la montarea acestei importante unități, este edificator prin el însuși, ne mai necesitând comentarii. După cum s-a anunțat recent, în țara noastră va începe proiectarea unei

rafinării de petrol și pentru Indonezia.

Rod al înțeleptei politici de industrializare socialistă dusă cu consecvență de partid, al muncii însuflețite și pline de pricepere a celor ce muncesc, realizările obținute în țara noastră constituie o dovadă vie că marea sarcină a desăvârșirii construcției socialiste se îndeplinește cu succes.

O contribuție însemnată la realizările obținute de poporul nostru muncitor a adus-o și o aduce strânsa colaborare cu țările fră-

țești ale lagărului socialist — și în primul rând cu Uniunea Sovietică — în cadrul C.A.E.R., colaborare bazată pe deplina egalitate în drepturi și ajutor reciproc.

O nouă mărturie a întăririi colaborării economice dintre Republica Populară Română și Uniunea Sovietică este protocolul privind livrările reciproce de mărfuri pe anul 1962, semnat zilele trecute. Se prevede în acest protocol sporirea livrărilor de mașini și utilaje din partea Uniunii Sovietice. Totodată, protocolul prevede printre altele lărgirea livrărilor de utilaje din R. P. Română în U.R.S.S. în special pe seama utilajului petrolier și a utilajelor pentru industria chimică.

Spunea o dată cineva că prietenia este floare rară. Nu știu pe ce meleaguri și în ce vremuri a trăit acest sceptic, dar dacă ar trece astăzi pe la noi, ar întâlni la tot pasul florile roșii ale prieteniei. Caldă și entuziasmantă este dragostea care ne leagă de popoarele sovietice, de oamenii sovietici. De peste un deceniu și jumătate fiecare pas făcut în viața noastră nouă este strâns împletit cu viața și munca marilor noștri prieteni dinspre soare-răsare; colaborarea frățască din toate domeniile de activitate economică, socială și cul-

florile prieteniei

turală își spune din plin cuvântul în ritmul nemăitfilit cu care înaintăm spre comunism. Solia prieteniei fierbinți a vecinilor din răsărit se vedește pretutindeni, de la gigantul combinat al chimiei de la Borzești pînă la modernul bluming hunedorean, de la fabrica de antibiotice din Iași și pînă la uzina de îngrășăminte a Năvodarilor. Se vedește în bumbac și în cocs, în strunguri perfecționate și în minereu de fier, în proiecte și documentații tehnice.

— Dacă vrei să faci istoricul construcției și funcționării întreprinderii noastre — declara anul trecut directorul tehnic al fabricii de țevi din Roman — nu poți să nu amintești de la bun început de ajutorul acordat de Uniunea Sovietică. Construcțiile fabricii, executate pe baza proiectelor și documentației sovietice, cu utilaj sovietic, se întind pe o suprafață egală cu aceea a unui oraș cu circa 10.000 de locuitori. Laminorul de 400 mm care se caracterizează printr-un înalt grad de mecanizare și automatizare a proceselor de producție este unul din cele mai moderne agregate de acest gen.

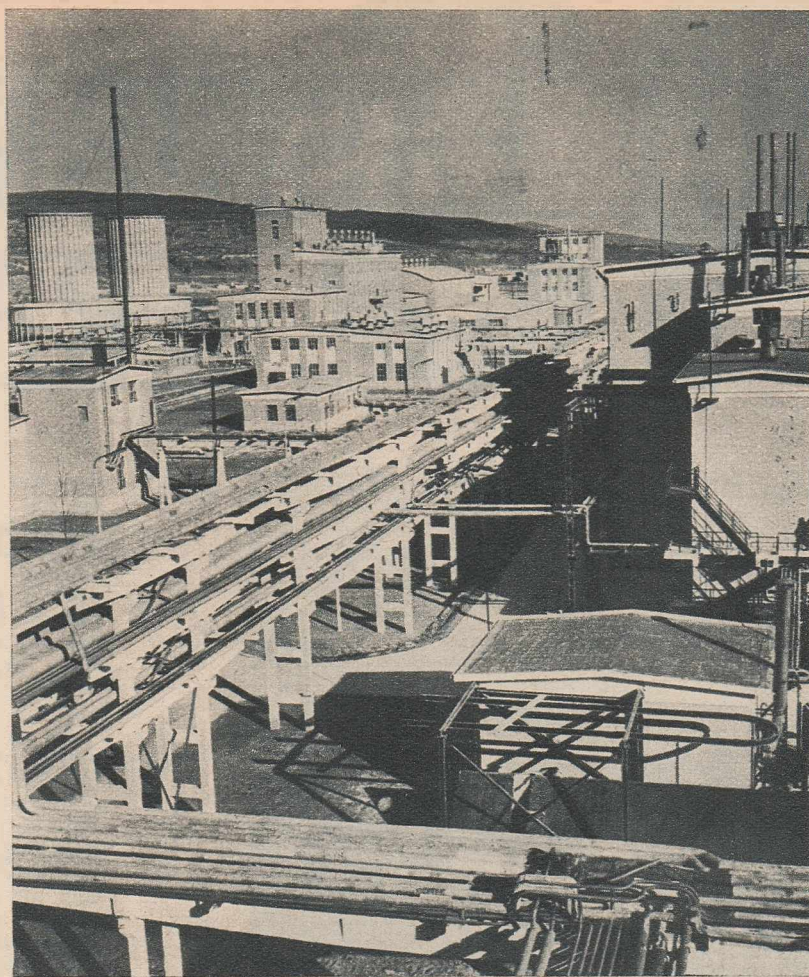
— Experiența inginerilor chimiști români care se ocupă de problema valorificării stufului va fi fără îndoială utilă Uzbekistanului — arată într-un articol publicat în „Taškentskaia Pravda” Hamdan Usmanov, directorul Institutului de chimie a polimerilor al Academiei de științe a R.S.S. Uzbece.

— De la vizită în Uniunea Sovietică a trecut abia un an, dar cîte am realizat — scria într-un ziar central Ion Mihalache, președintele unei gospodării colective din raionul Rm. Sărat. Experiența sovietică este pentru noi deosebit de prețioasă. În bună măsură succesele noastre se datoresc aplicării celor văzute de noi în U.R.S.S.

— Specialiștii sovietici fac aprecieri elogioase despre navele construite pe șantierul naval de la Galați în cadrul comenzilor destinate Uniunii Sovietice — sublinia un reportaj apărut în ziarul „Trud”.

— Colaborarea cu Uniunea Sovietică are pentru dezvoltarea cercetărilor noastre în domeniul energiei nucleare o însemnătate deosebit de mare — a declarat unui corespondent prof. F. Ciorăscu, director adjunct științific al Institutului de fizică atomică. Pentru dotarea centrului de cercetări nucleare țara noastră a primit din U.R.S.S. un reactor atomic de 2.000 kW, destinat cercetărilor și producției de radioizotopi, un accelerator de tip ciclotron capabil să accelereze protoni pînă la energia de 12,5 milioane electronvolți, aparatura pentru detecția și măsurarea radiațiilor nucleare, aparatură general de laborator, materiale fisionabile necesare funcționării reactorului etc. Uniunea Sovietică nu s-a limitat numai la aceste livrări ci, prin specialiștii săi, a ajutat direct la montarea și punerea în funcțiune, atît a reactorului cît și a ciclotronului.

— În apropiere de Simferopol, în regiunea munților Mergheleev („munții de marnă”) a fost construită prima fabrică de ciment din fondurile unor articole agricole — comunica cu cîtva timp în urmă un corespondent al

O mică parte a gigantului industriei noastre chimice: complexul petrochimic Onești-Borzești, în a cărui construire cuvîntul hotărîtor l-a avut colaborarea tehnico-materială romîno-sovietică.

Construcțiile combinatului de la Roman au fost executate pe baza proiectelor și documentației sovietice, cu utilaj sovietic.

agenției TASS. Principalele utilaje pentru această întreprindere au fost construite în Republica Populară Romînă.

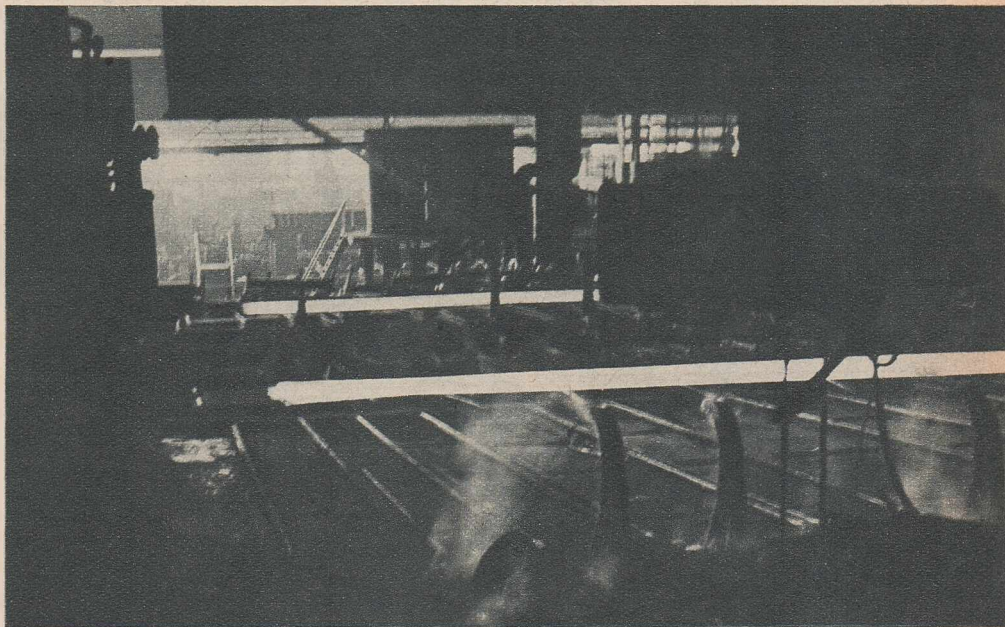
Cîteva declarații de la persoane diferite, din domenii de activitate diferite, asupra unor chestiuni diferite, toate avînd însă un numitor comun: deosebita însemnătate pe care o are pentru țările noastre largă și multilaterală colaborare. Li s-ar putea adăuga nenumărate altele, sute și mii, de la oameni din toate colțurile patriei noastre, de ocupații din cele mai diverse. Li s-ar putea adăuga vorbe pline de căldură despre țara noastră, despre poporul nostru, rostite cu diferite ocazii de nenumărați oameni sovietici.

Se împlinesc în aceste zile 14 ani de la încheierea Tratatului de prietenie, colaborare și asistență

tip nou ce s-au statornicit între toate țările lagărului socialist.

Ce a însemnat pentru țara noastră cei 14 ani trecuți de la semnarea Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre R.P. Romînă și U.R.S.S. se poate vedea la tot pasul. Uniunea Sovietică ne-a livrat și ne livrează materii prime, mașini, utilaje și echipamente industriale de înaltă tehnicitate, fabrici și uzine întregi. Fabrica de rulmenți de la Bîrlad, uzina de produse sodice de la Govora, combinatul de cauciuc Jilava, termocentrala Poroșeni, iată numai o mică parte din modernele obiective industriale construite în țara noastră cu utilaje și agregate sosite din U.R.S.S. Pe măsura dezvoltării economiei noastre naționale, a creșterii tehnicității fabricației, țara noastră își sporește la rîndul său exportul de produse industriale destinate Uniunii Sovietice.

Acest lucru reiese cu claritate din sporierea continuă a colaborării economice romîno-sovietice, așa cum rezultă din Acordul cu privire la livrările reciproce de mărfuri între R.P.R. și U.R.S.S. în anii 1961-1962 și din Acordul cu privire la acordarea de către Uniunea Sovietică în anii 1961-1968 de ajutor tehnic Republicii Populare Romîne în construirea uzinei siderurgice de la Galați și a altor întreprinderi și centrale electrice. Ca urmare, schimbul de mărfuri dintre cele două țări va reprezenta în perioada 1961-1965

mutuală dintre Republica Populară Romînă și Uniunea Sovietică. Tratatul semnat la puțină vreme după cucerirea deplină a puterii de stat în patria noastră de către oamenii muncii, a consfințit prietenia, alianța și colaborarea cu Uniunea Sovietică ca pe o cucerire esențială pentru poporul nostru, ca pe un izvor de progres, optimism, siguranță în viitor. Acest prim act internațional încheiat în țara noastră pe bază de egalitate cu o mare putere a marcat începutul unei noi ere în relațiile internaționale ale statului romîn. Întemeindu-se pe principiile egalității depline în drepturi și într-ajutorării frățești, pe respectarea principiilor marxism-leninismului, ale internaționalismului socialist, tratatul romîno-sovietic constituie o expresie strălucită a relațiilor de

aproximativ 1,3 miliarde ruble, depășind cu aproape 40 la sută schimbul de mărfuri din perioada anterioară de cinci ani.

Pavle Terețeli de la Rustavi și Terentie Lezen de la Roman, doi siderurgiști între al căror loc de muncă distanța se măsoară în mii de kilometri, au folosit aproape concomitent, referindu-se la prietenia dintre popoarele romîn și sovietic, aceeași metaforă: „Prietenia noastră are temelii de oțel” — au spus ei. Afirmare plastică care ilustrează pe deplin rădăcinile adînci ale dragostei frățești ce leagă pe veci cele două popoare care luptă pentru același țel: pace și prietenie în lumea întreagă, construirea unei vieți tot mai îmbelșugate pentru cei mulți.

Paul MARIAN

DOSARUL FASCISMULUI FRANCEZ

După atentatul cu plastic la redacția ziarului „France-Soir”, pus la cale de O.A.S.

„Festivalul exploziilor” — cum e denumit șirul nesfârșit de atentate ale ultracolonialistilor fasciști — continuă pe teritoriul Franței, Algeriei, întinzându-se ca o pecingine și în alte țări. Sute de persoane au căzut victime teroristilor. Bucurându-se de oblăduirea din ce în ce mai fățișă a multor autorități franceze, fasciștii acționează cu tot mai multă insolență. Regimul gaullist a cunoscut în ianuarie 1960 și în aprilie 1961 două încercări de lovituri de stat fasciste, care au eșuat numai datorită ripostei unanime a poporului. Acum în Franța toată lumea vorbește fățiș despre amenințarea permanentă creată de ultrareacționari, despre „trecerea la etapa următoare”, despre umbra „unei uriașe nopți a sfântului Bartolomeu” care planează asupra țării.

Curcile conducătoare din Franța se fac însă că nu văd pericolul care amenință republica. De Gaulle recunoaște că Franța „trece în prezent printr-o perioadă grea și primejdioasă”,

dar nu indică și nu condamnă primejdia fascistă, ci cheamă la făurirea „unității naționale” pe care chiar anturajul său o consideră utopie. Iar fasciștii folosesc sloganul menținerii „Algeriei franceze” ca pretext pentru a încerca să pună mâna pe putere în Franța, pentru a lua revanșa Cagulei de acum un sfert de veac. În acest timp principala direcție spre care își îndreaptă lovirile aparatul de represiuie sînt nu fasciștii, ci forțele democratice...

Nu se aseamănă oare această politică în multe privințe cu politica promovată de burghezia franceză în deceniul al IV-lea, cînd lozinca „mai bine Hitler, decît Frontul Popular” a deschis calea regimului de la Vichy? Și deopotrivă, metodele teroriste ale Organizației Armate Secrete nu evocă pe cele ale Cagulei?

Să ne amintim de acțiunile Cagulei — cum fusese supranumit centrul fascist din urmă cu un sfert de veac, care se botezase oficial „comitet secret de acțiuni revoluționare”. Denumirea de „cagularzi”, dată fasciștilor francezi între cele două războaie mondiale, vine de la faptul că ei purtau halate de călugăr fără mînci și cu o glugă care acoperea tot capul, cu numai două deschizături în dreptul ochilor. Confreriile penitenților purtau „cagula” ca să nu le fie văzut chipul. Iar fasciștii se ascundeau și ei sub o cagulă atît pentru a nu fi recunoscuți cît și pentru ca apariția lor să semene groaza (ca și Ku-Klux-Klanul de altfel).

Incursiune în istorie...

Februarie 1934: Crucile de foc, Acțiunea franceză, PPF și alte ligi fasciste pornesc asaltul împotriva republicii. Lovitura împotriva palatului Bourbon (sediul parlamentului) de la 6 februarie 1934 a eșuat, iar majoritatea francezilor sesizînd primejdia fascismului au susținut unitatea forțelor de stînga care a dus mai tîrziu la succesul Frontului Popular.

Cagula urmărea să pună mîna pe putere, să instaleze un regim fascist în Franța. Pentru aceasta și-a propus să-și mărească în primul rînd rețeaua de agenți. Or, cu toate subvențiile oferite cu dărnicie de anumiți mari capitaliști, fasciștii aveau nevoie mereu de sume tot mai mari pentru treburile lor murdare. Ca să-și sporească fondurile, Cagula își trimitea agenții la industriași, la bancheri și la patronii societăților de asigurări cărora, înfățișîndu-le dimensiunile „catastrofei inevitabile” ce îi așteaptă în urma victoriei electorale a Frontului Popular, le solicitau sprijin pentru „organizarea luptei împotriva comunismului”. În afara acestor metode de „convîngere”, fasciștii nu se dădeau în lături nici de la asasinat. La 9 iunie 1937, unul din agenții-asasini de frunte ai Cagulei, Filliol, a organizat lichidarea fraților Rosselli, anti-fasciști italieni refugiați în Franța, ceea ce a adus fasciștilor francezi laudele contelui Ciano — ginerele lui Mussolini și ministrul de Externe italian.

Acei dintre colaboraționiștii care au trecut la sfîrșitul războiului Pirineii, înzestrați cu acte false, și-au stabilit statul major la Pampeluna, capitala fostului regat Navarra, unde, în preajma unei catedrale înălțate în secolul al XV-lea, se află o minăstire la adăpostul căreia au pus la punct planurile de revenire ulterioară în Franța.

DE LA CAGULA LA O.A.S. ■ FRANCO APĂRĂTOR AL ALGERIEI FRANCEZE ■ „OI RĂTĂCITE“ SAU ASASINI? ■ ZIARIȘTII ÎL GĂSESC PE SALAN, POLIȚIA NU! ■ POPORUL ÎMPOTRIVA FASCISMULUI

Cu încetul, pe nesimțite, ei s-au înapoiat în Franța, alcătuiind nucleul noilor organizații fasciste create în perioada postbelică. Colaboraționiștii din timpul războiului și-au constituit curînd grupări oficial recunoscute, înmănunchind elemente care s-au ascuns cîțiva ani de urmărire penală. Apariția acestor grupări este semnalul reluării activității fasciste pe scară tot mai largă. Sînt constituite organizații ca „Amicala foștilor funcționari ai prefecturii de poliție” (1947), „Asociația amicală a foștilor funcționari ai siguranței naționale, poliției municipale și teritoriilor de peste mări” (1953) etc.

Dar Franco nu și-a asumat numai misiunea de a „conserva” fasciștii care au trecut Pirineii către sfîrșitul războiului pentru a scăpa de pedeapsa poporului francez, ci totodată a jucat un rol activ în sprijinirea acțiunilor fasciste în deceniul al șaselea. Rolul major al franchiștilor în dezvoltarea fascismului în Franța a fost dezvăluit chiar de Salan, care înaintea puciului din primăvara lui 1961, declara la Madrid unui corespondent al ziarului „France Soir”: „Franco a afirmat într-adevăr că Algeria este și va rămîne franceză. Franco este un mare patriot...”

Cei ce au pus la cale puciul fascist din aprilie, au ținut o strînsă legătură cu autoritățile

lui Franco și cu agenții CIA (agenția centrală de spionaj a S.U.A.) care acționau pe teritoriul Spaniei. Deși quartetul generalilor puciști — Salan, Challe, Jouhaud, Zeller — dispunea în bună măsură de armament din arsenalele franceze de pe teritoriul Algeriei, totuși Franco a organizat un adevărat trafic prin portul Alicante, din sudul Valenciei, situat față în față cu coasta algeriană. Aici, prin intermediul fascistului Serrano Sunner, cumnatul lui Franco, a fost stabilită o legătură permanentă cu puciștii, căci în cazul unei întreruperi mai îndelungate a legăturilor cu Franța, generalii puciști aveau nevoie de un sprijin temeinic în armament, alimente etc...

O.A.S. și-a stabilit cartierul general în apropierea graniței franco-spaniole, nu departe de cazărțile unităților de parașutiști de la Bayonne, Pau și Mont de Marsan. Nu întîmplător prin gara Saint-Vincent de Tyrose are loc un mare trafic de ofițeri. Mulți dintre aceștia, strecurați pe aci, au participat la puciurile din 1958, 1960, 1961.

„Formarea” ucigașilor fasciști care astăzi terorizează populația este o preocupare mai veche. Jean Baptiste Biaggi, al cărui nume a devenit cunoscut opiniei publice cu prilejul loviturii de stat din 1958, cînd a fost proclamată republica a V-a avînd ca șef al

statului pe De Gaulle, a organizat în urmă cu cîțiva ani împreună cu abatele Jean Boyer „un curs de formare politică și spirituală”. Într-un chestionar destinat candidaților se preciza că „sînt admiși numai voluntari. Sub rezerva acceptării, cursul este deschis tuturor persoanelor între 18 și 40 de ani. Informații suplimentare și scrisori, str. Kronstadt 35, Paris-15 la dl. Boyer — „La Montagne”, Seignasse (Landes)». În alte asemenea cursuri, neîndoielnic mai discrete, a fost pregătită minuțios excrescența canceroasă a O.A.S. pe trupul Franței.

Semnează pîianjenul negru...

După dizolvarea organizațiilor fasciste „Frontul Algeriei franceze” (F.A.F.) și „Frontul Național pentru Algeria franceză” (F.N.A.F.) și-au făcut apariția bandele lui Sidos, Poujade, Martel, Lagailarde, Susini, Ortiz — grupate toate în O.A.S. Fiecare din aceste bande nu și-a abandonat țelurile proprii de a pune mina pe putere, dar își coordonează activitatea în cadrul O.A.S. Un

În timp ce teroriștii ultracoloniști acționează nestingheriți, cei ce se pronunță împotriva fascismului sînt brutalizați și arestați.

Cuvîntul celor mulți și hotărîți să bareze calea fascismului în Franța: „O.A.S.-ASASINI”.

manifest răspîndit recent în Franța susținea că „O.A.S. constituie un front de luptă în rîndurile căruia sînt grupate majoritatea organizațiilor anterioare”.

Săptămînalul francez „L'Express” a publicat în urmă cu cîtiva vreme planul O.A.S. în vederea preluării puterii pe teritoriul Algeriei și ulterior în metropolă. Planul de ocupare al Parisului nu aducea elemente în plus față de cel dezvăluit în aprilie 1961, cînd generalii puciști din Algeria intenționau să trimită unități de parașutiști pentru ocuparea capitalei Franței și preluarea puterii; singura deosebire constă în faptul că „noul plan” nu cuprinde trimiterea de unități din Algeria — deoarece unitățile rebelе fuseseră desființate după puciul nereușit din aprilie — ci aruncarea asupra Parisului a acelor unități ale armatei franceze în care cadrele de ofițeri au jurat credință O.A.S.

Pe pereții orașelor franceze a apărut un afiș cu următorul cuprins: „Francezi și franceze! Nu ne-am spus încă ultimul cuvînt! Veți mai auzi de noi! Ne puteți recunoaște după acest semn!”, iar sub un păianjen negru urma semnătura „Coloneii”...

Aplicînd sloganul menit să semene groază, „O.A.S. poate să lichideze pe cine vrea, cînd vrea și unde vrea”, fasciștii și-au ales victimele în cele mai diverse pături ale populației. Ei și-au îndreptat atacurile nu numai împotriva celor mai înaintate și conștiente elemente ale Franței, ci și a oricărei persoane care nu se arată dispusă să susțină lozincă Algeriei franceze. Dacă în urmă cu cîteva luni au atacat locuința redactorului șef al ziarului progresist „Libération”, Jean Maurice Hermann, în luna decembrie au pus o bombă la redacția ziarului burghez „France Soir” care pregătise o amplă relatare despre activitățile desfășurate de O.A.S. — ceea ce echivala inevitabil cu o demascare — iar recent au săvîrșit un atentat nereușit împotriva cunoscutului scriitor Jean Paul Sartre. Pentru sfera de acțiune a fasciștilor francezi trebuie adăugat că O.A.S. l-a amenințat pe Enrico Mattei, președintele Societății italiene a hidrocarburilor, acuzîndu-l că ar „pregăti” un acord pentru prospectarea petrolului din Sahara, după ce algerienii își vor dobîndi independența. La 10 ianuarie, avionul cu care Enrico Mattei a plecat spre Casablanca a trebuit să aterizeze forțat, la cîteva minute după decolare. La revizia tehnică s-a constatat că într-unul din motoarele avionului fusese introdus un corp străin menit să provoace o explozie. Mina O. A. S., fără îndoială. De asemenea, au fost trimise scrisori de amenințare la sute de primari din numeroase departamente ale Franței cărora li se pune alternativa: ori demisionați, ori aderați la O.A.S.; dacă aceștia intenționează să-și păstreze func-

ția și refuză să sprijine O.A.S., atunci sînt amenințați cu moartea. În sfîrșit, a făcut vilvă șantajul împotriva Brigitte Bardot, demascată cu curaj de cunoscuta actriță. La mijlocul lunii ianuarie au explodat mai multe bombe în clădirea Ministerului de Externe. Zeci de funcționari au fost răniți, iar în „curtea valizei diplomatice” a explodat un automobil în care a fost plasat explozibilul.

Pentru a „sărbători” aniversarea a doi ani de la puciul fascist din 24 ianuarie, OAS-ul a pus la cale atentate împotriva unor personalități binecunoscute în Franța: Michel Droit, redactor-șef al săptămînalului „Figaro-Littéraire”, Françoise Giroud, director al săptămînalului „L'Express”, Beuve-Méry, directorul ziarului „Le Monde”, Jean Louis Vigier, senator independent al Departamentului Sena și Alain Savary, fost ministru. OAS. a făcut de asemenea să explodeze o bombă în preajma sediului partidului MRP.

Și totuși, în ciuda actelor teroriste ce se succed unul după altul, De Gaulle nu prididește să denumească căpeteniile fasciste „naivi”, „oi rătăcite” etc. Dar trebuie să ne mire acest lucru? La 16 aprilie 1959 De Gaulle îi scria lui Challe într-un mesaj: „Pentru dezvoltarea viitoare a planului de pacificare (adică de reducere la tăcere a mișcării de eliberare națională din Algeria — NR) aveți, dragă domnule general, întreaga mea încredere”. Ce a urmat se știe...

Iar cînd președintele De Gaulle declară la Marsilia: „O.A.S.? Nu-l cunosc!” — e limpede de ce se alarmează opinia publică franceză.

La 25 aprilie 1961, după eșuarea puciului de la Alger, O.A.S. a reîntrat chipurile „în clandestinitate”. Dar la 31 iulie la Alger apărea primul număr al ziarului intitulat sugestiv „Centurionii”. Iar la numai cîteva zile, la 5 august, ascultătorii postului de radio Franța V au rămas stupefiați auzînd suprapunîndu-se o altă emisiune, mai puternică, despre a cărei origine nu putea fi nici un dubiu: O.A.S. Și de atunci „emisiunile-pirat” s-au succedat cu regularitate. Pe la sfîrșitul lunii august s-a anunțat că guvernul s-a hotărît să riposteze, iar pe teritoriul Franței O.A.S. ar fi fost practic desființată. Dar abia cînd a fost comis atentatul — neizbutit — împotriva lui De Gaulle, au fost adoptate unele măsuri — și acestea foarte palide. Cu toate că așa cum a dezvăluit la interogatoriu unul din membrii influenți ai O.A.S., asasinarea lui De Gaulle trebuia să fie semnalul unui nou puci fascist, măsurile luate de autorități nu au dus nici decum la decapitarea O.A.S.

Este adevărat că, la 8 septembrie, au fost arestați generalii Vanuxem, Crèvecoeur și alte cîteva căpetenii fasciste. Dar chiar în ziua de 11 septembrie, cînd presa oficioasă

franceză publica articole cu schema de organizare a O.A.S. pentru a dovedi că aceasta a primit o lovitură hotărîtoare, principalele căpetenii ale acestei organizații fasciste trimiteau parlamentarilor francezi o scrisoare al cărei text urma să fie pus apoi în discuția parlamentului sub numele de „amendamentul Salan”. Și s-au găsit chiar 80 de deputați — mulți dintre ei membri ai partidului gaullist (U.N.R.)! — care nu s-au rușinat să voteze la 8 noiembrie în parlament în favoarea așa-zisului „amendament Salan”.

Un adevărat stat major

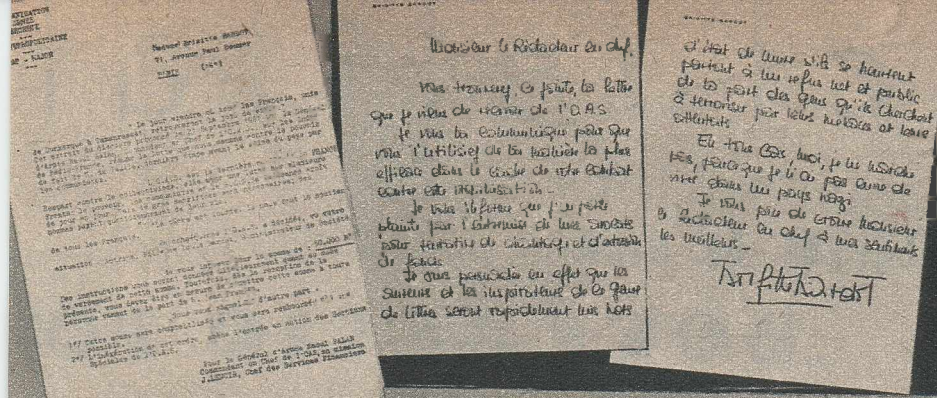
Organizarea O.A.S.-ului a fost dezvăluită amănunțit în presa franceză, subliniindu-se că ea are în frunte un comisar general, patru vicecomisari, 80 de conducători provinciali și 200 de șefi de grupe.

În total numărul membrilor O.A.S. este apreciat la aproximativ 20.000. Printre aceștia se numără numeroși militari care jefuiesc arsenalele din Algeria pentru a da arme și explozibile teroriștilor. Din relatările anterioare s-a aflat că în fruntea O.A.S. se găsește generalul Salan, condamnat la moarte în contumacie. Ajutoarele sale imediate sînt fostul general Jouhaud, fostii colonei Gardes, Godard, Argout, precum și Lagailarde — fugiți din țară — dar care acționează în secret și pe teritoriul Franței și al Algeriei. Soutelle, revenit în Franța activează de aci nestingherit.

Deoarece acapararea puterii la Paris s-a dovedit anevoioasă din pricina împotrivirii maselor largi populare, O.A.S. și-a fixat drept prim obiectiv Corsica. Fasciștii se folosesc de această insulă deoarece aici s-a cuibărit de multă vreme un adevărat viespar fascist; cu prilejul instaurării celei de-a V-a republici, ca și cu prilejul celor două încercări de lovituri de stat, fasciștii de aici și-au arătat colții.

La sfîrșitul lunii noiembrie 1961, reporterul ziarului „Le Monde”, Alain Jacob, a dezvăluit o serie de amănunte suplimentare în legătură cu organizarea O.A.S. Ziarul făcea cunoscută instrucțiunea specială a lui Salan în care se arăta că O.A.S. — Algeria-Sahara este condusă de un stat major instalat la fața locului, în frunte cu Guy (Gardy) și Claude (Godard), asistați de trei responsabili de ramură: Pauline (dr. Perez) pentru informații, Fluere (Gardes) pentru organizare și Janine (Susini) pentru politică și acțiune psihologică. În ce privește Algeria-Sahara, acest stat major este instrumentul de conducere directă.

Alain Jacob arată în continuare că „în celelalte eșaloane, organizația clandestină și-a alcătuit dispozitivul după modelul armatei, împărțînd teritoriul în zone, în sectoare, în subsectoare, cartiere”. Iar într-un alt articol

Scrisoarea de șantaj (facsimilul din stînga) trimisă actriței Brigitte Bardot, de către O.A.S. prin care i s-a cerut să pună la dispoziția acestei organizații teroriste suma de 50.000 de franci noi (50 de milioane franci vechi). * Neexecutarea acestui ordin — se spune în încheierea scrisorii — va atrage după sine intrarea în acțiune a secției speciale a „armatei secrete”. Acestei amenințări, actrița i-a dat un răspuns demn, trimițînd săptămînalului „L'Express” o scrisoare (facsimilul din dreapta) în care scrie printre altele: „Sînt convînsă că autorii și inspiratorii acestui gen de scrisori se vor găsi repede în situația de a nu mai putea face rău nimănui dacă se vor lavi pretutîndeni de refuzul net și public al oamenilor pe care încearcă să-i terorizeze prin amenințările și atentatele lor. În orice caz, eu nu voi ceda amenințărilor, întrucît nu doresc să trăiesc într-o țară fascistă”.

Demonstrație pe străzile Rabatului în semn de protest împotriva terorii sîngeroase dezlănțuite de fasciștii din O.A.S. în Algeria.

intitulat „Cum văd europenii din Algeria O.A.S.”, același Alain Jacob scrie: „O.A.S. vorbește cu plăcere de marile sprijin de care s-ar bucura în rîndurile armatei. Dacă ar fi să dăm crezare reprezentanților săi, ar exista o adevărată organizație militară clandestină în contact regulat în fiecare zonă cu responsabilii civili ai mișcării. Fără îndoială, unii ofițeri sînt efectiv angajați în rîndurile O.A.S.”

Toleranța și complicitatea celor mai înalte foruri cu căpeteniile fasciste merge pînă acolo încît Salan nu numai că trimite din „ascunzătoare” scrisori pe care ziarile burgheze franceze le publică și le comentează, ci acordă și interviuri. Astfel televiziunea americană a transmis un interviu înregistrat pe peliculă, acordat de generalul Salan, în care acesta a înfățișat cu insolentă pretențiile fasciștilor de a prelua puterea în Franța. Oferindu-i-se posibilitatea unor astfel de mijloace de reclamă, Salan s-a străduit să nu apară ca o căpetenie a unor bande de ucigași, ci ca un „om politic” cu pretenții de a „salva Franța”. De asemenea corespondentul ziarului „Sunday Telegraph”, a izbutit să-l întîlnească pe Salan la vila acestuia din împrejurimile Algerului. În acest timp poliția franceză „nu știe” unde se află Salan pentru a-l aresta! De altfel, abia la 10 decembrie a fost emis un mandat de arestare împotriva lui Salan.

Cangrena

Primul proces intentat unui lot de nouă criminali care semănă panică, terorizînd populația prin exploziile provocate, s-a desfășurat în luna decembrie 1961, după ce numărul atentatelor a trecut de 1.000. Deși capetele de acuzare — atentat la siguranța statului și tentativă de omor — îi făcea pasibili pe toți de pedeapsa capitală, doar trei dintre ei au fost condamnați (la închisoare între 3-7 ani), iar șase au fost puși în libertate. E limpede că aceasta nu poate decît să dea apă la moară activității fasciștilor.

Iar dacă mai este necesară o confirmare a îndrăzneții fasciștilor, atunci să amintim următorul episod fără precedent în istoria Franței, relatat de săptămînalul „L'Express”: cînd șeful statului a trecut trupele în revistă cu prilejul unei inspecții, drapelele a două regimente nu s-au înclinat și ofițerii nu l-au salutat. Cu cîteva zile înainte, primul ministru Debré și ministrul de Război, Messmer, au fost puși într-o situație și mai penibilă cu prilejul vizitei la Academia militară Saint-Cyr. În timp ce în marele amfiteatru al școlii o promoție de ofițeri se prezenta cu fața la ei, altă promoție le întorcea, pur și simplu, spatele.

Claude Bourdet pune în „France Observateur” următorul diagnostic: „Cangrenă în armată de unde O.A.S. își ia substanțele explozive, consilierii și chiar șefii, cangrenă

în poliție unde educația antialgeriană și anticomunistă a creat o „maffia” gata la orice, instalată pretutîndeni și care neutralizează acțiunea polițiștilor republicani, cangrenă în stat din cauza comploturilor antirepublicane”.

Cangrena în stat se manifestă și prin atitudinea autorităților. Căpeteniile fasciste își pot desfășura nestingherite activitatea complotistă, terorismul e în floare; chiar și celor care de ochii lumii au fost condamnați și întemnițați — cum e cazul foștilor generali Challe și Zeller și al altor opt colonei — se caută să li se transforme închisoarea în... sanatoriu! În schimb — cum scrie „France Observateur” — „nimeni pînă acum din rîndul oficialităților franceze nu s-a interesat de confortul deținuților de stînga sau al deținuților algerieni”.

Toleranța complice a autorităților a dus la instituirea unui adevărat control al O.A.S. în cartierele europene și zonele ocupate de colonialiștii în Algeria. „Les Echos”, organ al cercurilor de afaceri franceze, relatează următoarea stare de lucruri: O.A.S. a instituit în Algeria un adevărat sistem de impozite, paralel cu cel perceput de autorități: „perceptorii” O.A.S. se prezintă la întreprinderi, bănci, magazine și solicită „sprijinirea” O.A.S., potrivit cifrei de afaceri, iar uneori acești „perceptorii” atrag atenția patronilor că au frustat fiscalul și solicită pentru O.A.S. diferența de impozit ce s-ar cuveni statului francez. De asemenea la plata salariilor muncitorilor, un astfel de „perceptor” solicită fonduri pentru O.A.S., dar cum acest sistem nu a dat rezultate, O.A.S. a impus patronilor să oprească din salarii „impozitul O.A.S.”... Ca să nu mai vorbim de acțiunile teroriste îndreptate împotriva populației algeriene care s-au soldat cu sute de morți musulmani — acțiuni ce au constituit în fapt acte criminale de răzbunare ale ofițerilor ultracoloniași pentru înfrîngerile suferite de ei în ciocnirile cu Armata națională de eliberare a Algeriei.

Despre primejdia fascistă vorbește presa mondială. Corespondentul din Paris al ziarului „Sunday Times” scria: „Aproape nimeni nu se îndoiește că se va face o încercare de lovitură, indiferent dacă numai în Algeria sau și în Franța. O.A.S. ar putea probabil să pună mîna pe Alger și pe Oran, în orice moment. Dacă le va putea menține mult timp, aceasta este o altă chestiune și nu pare probabil. Dar ei vor fără îndoială să încerce”...

Date memorabile — 19 decembrie, 6 ianuarie

Dacă fascismului nu i se opun autoritățile, există o altă forță, infinit mai puternică, care e hotărîtă să-i bareze calea: masele largi ale

poporului francez. Dacă primele două puciuri fasciste au eșuat, iar cel de-al treilea, considerat de O.A.S. ca hotărîtor pentru preluarea puterii, nu s-a produs, acest lucru se datorează dîrzeniei cu care poporul Franței respinge fascismul.

Primelor două puciuri, poporul francez le-a dat replica, zdrobindu-le. Pe cel de-al treilea, el acționează pentru a-l împiedica. Să reținem două date: 19 decembrie 1961 și 6 ianuarie 1962. În aceste zile poporul Parisului și al întregii Franțe a manifestat împotriva primejdiei fascismului, împotriva toleranței autorităților față de atentatori. În lupta împotriva fasciștilor se făurește unitatea de acțiune a forțelor democratice. La 19 decembrie de pildă, la greva demonstrativă de 15 minute — care s-a prelungit în unele locuri pînă la o oră — au participat milioane de francezi de diferite orientări politice, din uzine, bănci, birouri, gări, aeroporturi, facultăți. Și-au demonstrat astfel opoziția față de O.A.S. 100.000 de muncitori din departamentul Loire — membri ai diferitelor organizații sindicale — docherii din La Rochelle, care au întreprins lucrul pentru o oră, muncitorii din Limoges, Clermont Ferrand, Toulouse etc. Însuși Ministerul de Interne francez a fost nevoit să admită că participarea la grevă a atins în foarte multe locuri chiar 90 la sută.

Acțiunile de luptă împotriva pericolului fascist nu conțin nici o clipă, desfășurîndu-se sub cele mai diferite forme. Astfel, într-una din serile lunii trecute, centrul capitalei franceze a fost literalmente inundat de mii de manifeste lansate din mașini. În aceste manifeste, purtînd tricolorul francez și semnate de Comitetul de apărare împotriva fascismului, este condamnată atitudinea autorităților franceze față de huliganii din O.A.S. O nouă ripostă impunătoare dată acțiunilor teroriste ale ultracoloniaștilor fasciști a constituit-o marea manifestație organizată la 6 ianuarie 1962 în capitala Franței, în semn de protest față de atacul banditesc săvîrșit împotriva sediului C.C. al Partidului Comunist Francez, atac care s-a soldat cu uciderea unuia din comuniștii aflați de pază. Trezînd peste barajele constituite de cei 10.000 de polițiști și jandarmi, demonstrații s-au adunat în fața sediului C.C. al P.C.F. unde au scandat minute în șir: „O.A.S. — asasini!”, „Fascismul nu va trece!”, „Pace în Algeria!”

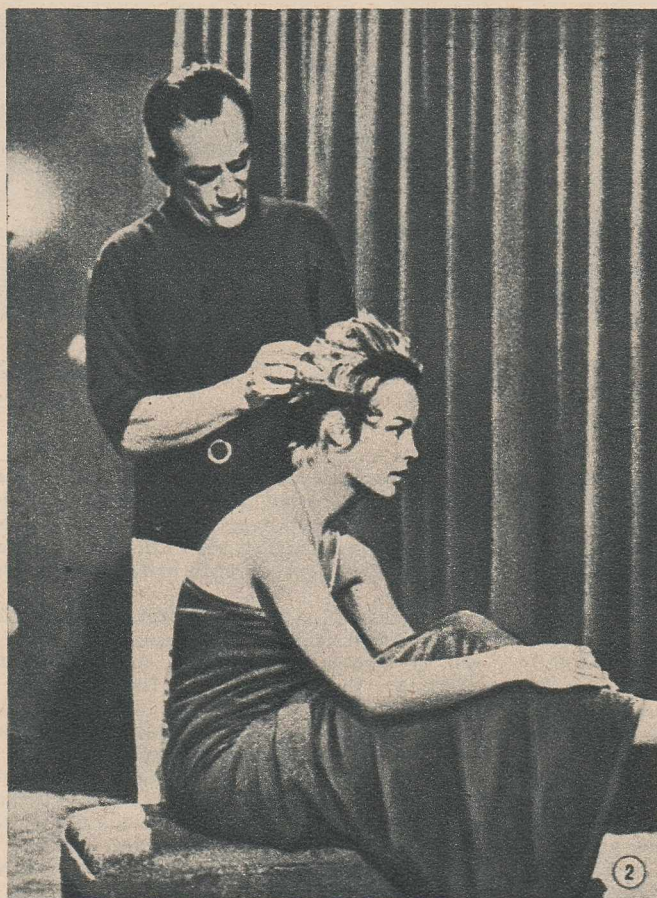
Acțiunile de masă împotriva atentatorilor fasciști au confirmat că există o forță infinit superioară O.A.S.-ului capabilă — dacă își strînge rîndurile și acționează cu hotărîre — să înlăture primejdia ce planează asupra Franței.

Un generic de prestigiu:

FELLINI, VISCONTI, MONICELLI ȘI DE SICA

semnează împreună

„BOCCACCIO 70”

1) S-a desprins în miez de noapte de pe un afiș... (Anita Eckberg, interpreta principală a episodului „Doctorul Antonio”, din filmul „Boccaccio 70”, primește indicații de la regizorul Federico Fellini). 2) Luchino Visconti și actrița austriacă Romy Schneider, protagonistii episodului pe care regizorul îl semnează în „Boccaccio 70”. 3) Teama zilei de mîine umbrește ferocirea acestor doi tineri îndrăgostiți (imagini din nuvela cinematografică „Renzo și Luciana”, realizată de Mario Monicelli). 4) Sophia Loren și Vittorio de Sica, regizorul celui de-al patrulea episod al filmului „Boccaccio 70”, în care populara actriță italiană va întruchipa un personaj plin de vervă și fantezie: proprietara unei bărci ambulante de tragere la țintă.

Prin titlu, amintește de numele popularului povestitor italian al Renașterii. Dar filmul despre care va fi vorba aici nu se inspiră din vasta fabulație a „Decameronului” și nu are nimic comun cu îndepărtatele vremuri ale ciumei din Florența.

Oarecare înrudiri există totuși: în formula de compoziție (înmănuncherea a patru povestiri cinematografice de sine stătătoare, aparținând unor autori diferiți) și, mai ales, în spiritul de ironie, de sfidare la adresa prejudecăților și vicilor unei anume societăți.

Autorii? Patru mari regizori ai cinematografului italian: Federico Fellini, Luchino Visconti, Mario Monicelli și Vittorio de Sica.

...O femeie desprinsă în miez de noapte de pe un... afiș de publicitate și care pornește cu picioarele goale, prin oraș, iată chiar și în film o situație cam neobișnuită. Ea este însă pentru Federico Fellini un prilej de a face, cu episodul său intitulat „Doctorul Antonio”, o incursiune critică în viața Italiei de azi și de a satiriza prezența obsedantă, apăsătoare, a reclamelor comerciale. Dar apariția „femeii cu rochia de paie”, interpretată de actrița suedeză Anita Eckberg, e totodată o sursă de nesfârșite neazuri pentru Don Antonio, mărunțul funcționar cărui îi dă viață popularul comic napolitan Peppino de Filippo.

Pentru episodul său, care parafrazează în mod liber o nuvelă de Maupassant, Luchino Visconti s-a oprit la un titlu ușor ironic: filmul „Munca” se petrece într-adevăr într-o lume care nu cunoaște această noțiune decât din auzite. El trece în revistă o serie de exemplare tipice ale faunei ce populează înalta societate italiană. Eroina principală e o tină și exaltată „fată de familie”, căsătorită cu un conte italian. Drept răzbunare împotriva soțului care e implicat într-un proces scandalos și învinuit de proxenetism, tinăra contesă hotărâște să îmbrățișeze ea însăși „profesiunea” de cal-giri, pe șleau, de prostituată.

O dramatică dilemă în viața tineretului italian — monstroasa clauză a „celibatului obligatoriu” — stă în centrul celei de-a treia nuvele. Fericirea celor doi eroi ai filmului „Renzo și Luciana”, realizat de Mario Monicelli, e tulburată de tema zilei de mîine: sînt siliți să-și ascundă dragostea, să se căsătorească în taină, numai pentru că întreprinderea la care e angajată Luciana și-a rezervat prin contract dreptul de a-și concedia salariatale în momentul căsătoriei lor. Interpretat numai de actori neprofesioniști (în rolul lui Renzo apare Gennaro Gilioli, portarul echipei de fotbal a orașului Como) și filmat exclusiv în decoruri naturale, în fabricile, străzile și cartierele muncitorești ale orașului Milano, episodul „Renzo și Luciana” aduce pe ecran viața aspră de zi cu zi a muncitorilor italieni, cu neazurile lor cotidiene dar și cu micile bucurii și inepuizabilul optimism ce le este caracteristic.

Cu „Jocul” sau „Tragerea la țintă” intră în competiție al patrulea regizor: Vittorio de Sica. Acțiunea episodului creat de el se petrece în lumea artiștilor de circ și a organizatorilor de distracții de bilei, și relevă tocmai tragismul măruntelor bucurii ale omului simplu din lumea burgheză. Personajul central, o tină și cochetă proprietară a unei bărci ambulante de tragere la țintă, a fost încredințat Sophiei Loren.

Aureolat de prestigiul unora dintre cele mai răsunătoare nume ale filmului italian, „Boccaccio 70” promite, prin tematica sa actuală, să devină obiectul unui viu interes la viitoarele festivaluri cinematografice ale anului 1962.

Ana ROMAN

c i n e m a t o g r a f i c e

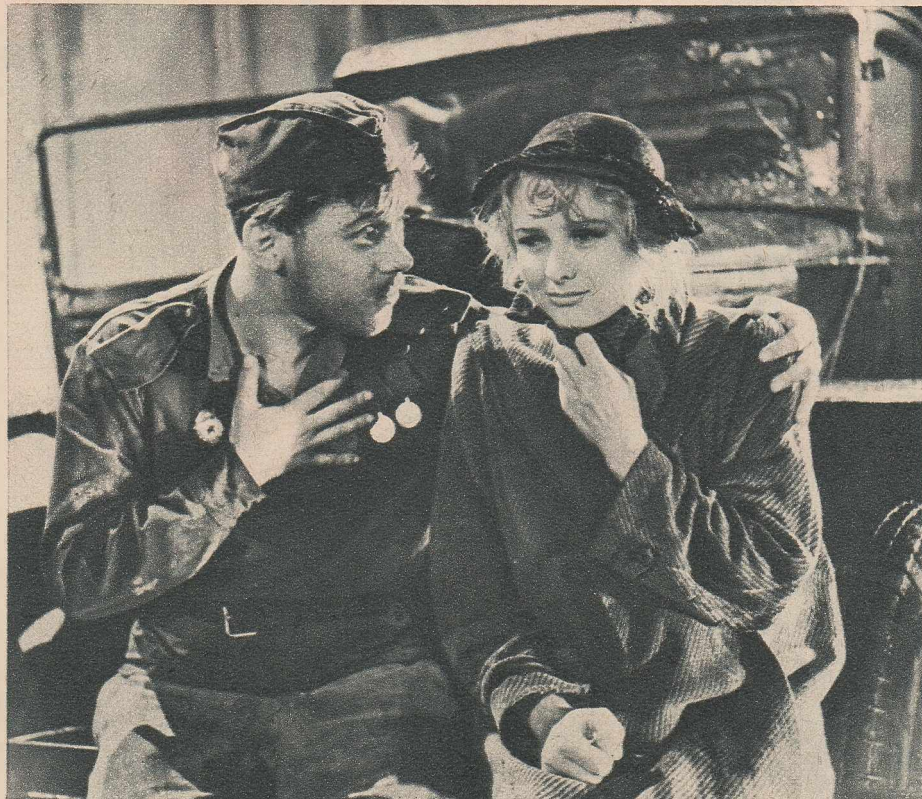
PAGE NOULUI VENIT

Un camion gonește pe șoselele și drumurile Germaniei hitleriste, în ultimele ceasuri dinaintea capitulării ei. Șoferul Pașa Rukaviștin și însoțitorul camionului, proaspătul sublocotenent Ivlev, au o misiune urgentă de îndeplinit: s-o ducă la un spital din spațiile zonei de operații pe Barbara, o nemțoaică tânără care e pe cale să nască.

Acesta e punctul de plecare al dramaticei odisei a camionului și a oamenilor care se află în el, purtați în goană prin haosul provocat de ultimele și desperatele încercări de rezistență ale hitleriștilor. În această lume, răvășită de bombe și derută, de ură și desperare, cîșiva oameni, care abia se cunosc și care se privesc cu neîncredere sau chiar se suspectează între ei, se străduiesc să salveze o viață care abia va începe.

Acțiunea noului film sovietic „Pace noului venit” se desfășoară pe mai multe planuri: peripețiile camionului în drum spre spital, dispariția neîncrederei și mai ales a urii de care era animată Barbara față de soldații sovietici și, în al treilea rînd, schimbarea treptată a sublocotenentului Ivlev. Proaspăt absolvent al unei școli de ofițeri, el a venit pe front plin de principii severe și dorință să se distingă rapid. Întimplările prin care trece și prezența optimistului, guralivului și bravului Pașa Rukaviștin îl vor scoate însă din carapacea lui de rigiditate.

Regizorii Al. Alov și V. Naumov au realizat cu o remarcabilă putere imaginea dramatică a evenimentelor din prezenta victoriei. Într-un peisaj dezolant prin

Pașa Rukaviștin (Stanislav Hitrov) încearcă, în felul lui, mai mult prin semne și gesturi, s-o liniștească pe Barbara.

ruinele provocate de îngrozitoarea înclăștare, oamenii sovietici capătă profiluri eroice, lipsite însă de emfază; ei luptă și mor cu simplitate pentru idealul înalt de care sînt animați.

Pe Alov și Naumov îi cunoaștem din alte două filme: „Pavel Korceaghin” și „Mai tare ca moartea”, filme care i-au impus aprecierii generale ca un cuplu de regizori cu personalitate, cu o amprentă stilistică bine marcată încă de la început, doi regizori care au ceva de spus prin opera lor. Dacă în primele filme se mai vedeau din cînd în cînd căutările sau dorința de a surprinde prin situații și rezolvări ieșite din comun, în ultimul film creația lor s-a echilibrat; ei au reușit să închege într-un tot organic fiecare episod sau detaliu, oricît de neobișnuit (ca de exemplu, bucățile de manechine căzute dintr-o vitrină distrusă și risipite pe caldarîm ca niște corpuri omenesti sfirtecate de explozii).

Filmul e intens dramatic, impresionează prin veridicitatea atmosferei și se bucură de o remarcabilă interpretare, în care este de subliniat creația lui Stanislav Hitrov în rolul șoferului Pașa Rukaviștin.

„Pace noului venit”, distins cu Premiul special al criticii la Festivalul de la Veneția 1961, va impune definitiv opera lui Alov și Naumov, adăugînd două nume noi la galeria de tineri creatori sovietici Ciuhrai, Samsonov, Batalov, care au adus o nouă vigoare și prospețime cinematografiei sovietice.

Valentin PUICEA

„BĂTRÎNUL ȘI MAREA”

De Hemingway nu l-au mulțumit niciodată ecranizările făcute după romanele sau nuvelele sale. Rînd pe rînd l-au decepționat „Cui îi bate ceasul”, „Adio armelor” sau „Fiesta”, în ciuda faptului că aceste filme erau realizate de regizori cu experiență sau se bucurau de interpretări de primul ordin (ca, de exemplu, Ava Gardner și Gregory Peck în „Fiesta” ...) Hemingway le reproșa neaderența la opera lui, neînțelegerea integrală, de către realizatorii filmelor, a acelor oameni recreați de el după modelele întâlnite în peregriările sale de-a lungul și de-a latul continentelor.

La personajul bătrînului pescar cuban, Hemingway a reflectat ani și ani de zile. „M-am gîndit aproape 13 ani la această carte...” — mărturisea el într-un interviu — „... și cînd m-am apucat să scriu cartea, știam totul despre acești oameni... cunoșteam fiecare familie din sat și viața fiecăruia... Am luat doar un cîrîmp din această viață și prin el am încercat să exprim toată căldura din sufletul acestor oameni...”

Cînd regizorul John Sturges a pornit în 1958 să ecranizeze nuvela (devenită între timp celebră și tradusă

în zeci de limbi), Hemingway s-a hotărît să se ocupe îndeaproape de soarta transunerii cinematografice. A supravegheat transcrierea povestirii în paginile mult mai condensate ale scenariului de film și, mai ales, s-a preocupat de selecționarea actorului care urma să-l întruchipeze pe bătrînul pescar. Pînă la urmă, alegerea regizorului și a autorului s-a optat la unul dintre cei mai de seamă și mai populari actori ai filmului american: Spencer Tracy. Totul, în fizicul și felul de a fi al actorului, corespundea viziunii asupra bătrînului: părul alb, în permanență răvășit, fața adînc brăzdată, ochii albaștri pătrunzători, vorba blîndă și umorul său simplu. Alegerea s-a dovedit excelentă, Tracy realizînd pe parcursul filmului pe care-l susține, un rol plin de veridicitate și de căldură umană. Rămîn în memorie ca pasaje de mare măiestrie artistică scenele de îndelungă așteptare în barcă, în largul oceanului, sau lupta bătrînului cu marlinul uriaș, monoloagele sale și redarea tenacității cu care se luptă pescarul ca să-și salveze peștele pescuit cu truda a optzeci și cinci de zile de zadarnice rătăcirii pe valuri sau de așteptări la debarcader.

Din păcate, creația actorului nu este susținută de o egală creație regizorală — filmul trecează de multe ori, are lungimi pe care Sturges le-ar fi putut ușor înlătura la montaj, după cum o mai mare exigență în folosirea filmărilor combinate ar fi scutit filmul de unele trucaje naive sau vizibile, care-i diminuează realismul și puterea de emoționare.

Marius TEODORESCU

SPENCER TRACY, născut în aprilie 1900 în Wisconsin, S.U.A. e irlandez după tată, moștenind de la acesta, în afară de o deosebită robustețe, și simțul umorului. A început prin a studia medicina și, ca student, a fost ales să joace într-o piesă ce se monta în cadrul colegiului. Succesul neașteptat îl face să-și schimbe intențiile și obține angajamente sporadice pe diferite scene. În anul 1930 debutează în film („Pe fluviu în sus”) și e angajat de compania Fox.

A jucat fel de fel de roluri — de la gangsteri pînă la pastori, roluri de eroi sau de oameni oarecare — iar mai tîrziu, o dată cu vîrsta, a trecut la rolurile de tată binevoitor și mereu bine dispus, sau la cele de veteran înăspriț de viață, dar cu sufletul generos.

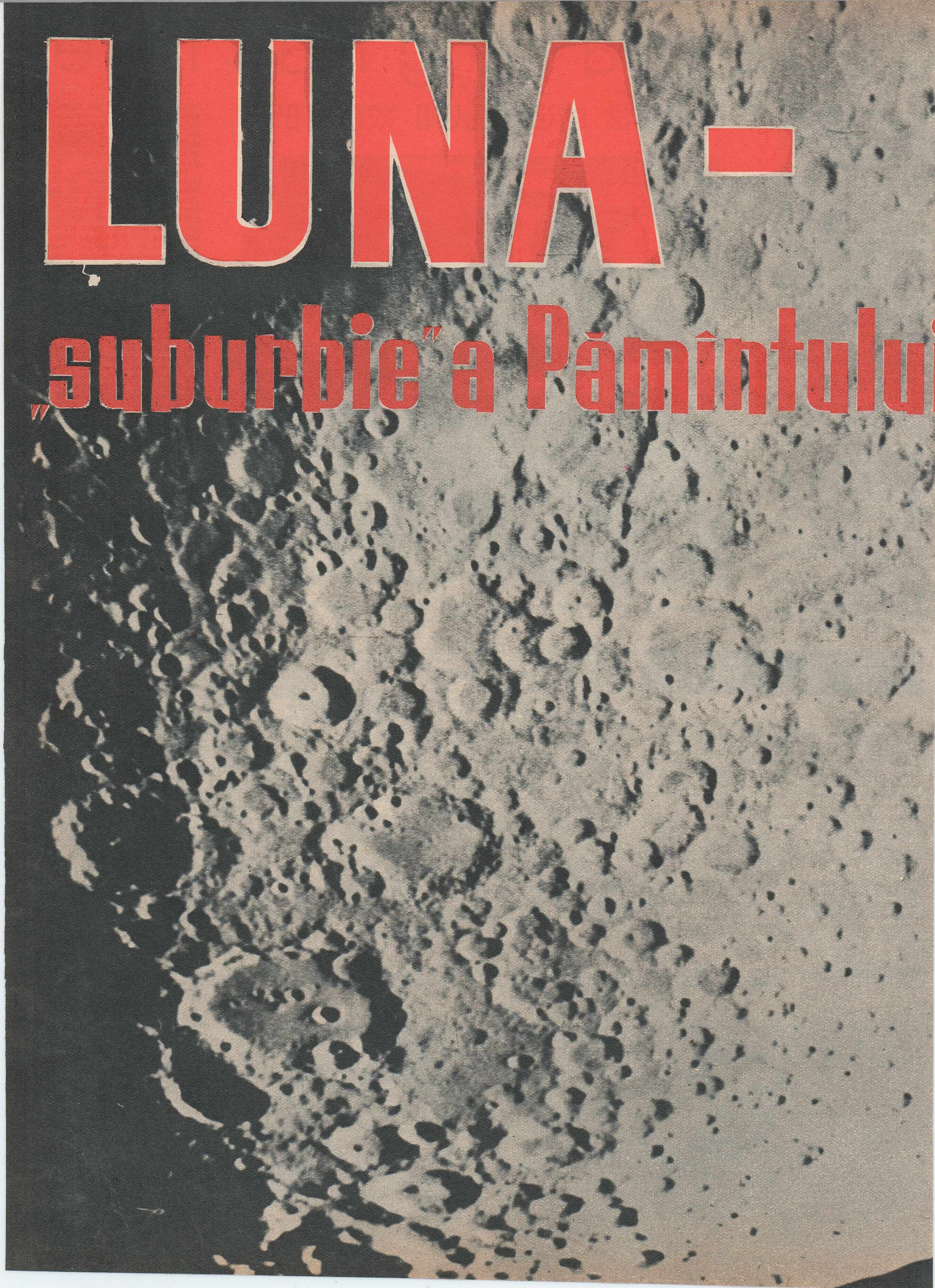
Dintre filmele sale mai cunoscute sînt de reamintit „Putere și glorie”, „Furie”, „Căpitanii curajoși” (pentru care a luat, în 1937, premiul „Oscar”), „Marele oraș”, „Stanley și Livingstone”, „Northwest Passage”, „Tortilla Flat”, „Cass Timberlane”, „Actrița”, „Muntele”, „Procesul maimuțelor” etc. Cel mai recent rol îl are în filmul lui Stanley Kramer, „Procesul de la Nürnberg”.

Bătrînul pescar (Spencer Tracy) a pornit din nou în larg, pe apele oceanului, în speranța că va putea pescui ceva. Poate că azi norocul îi va surde în sfîrșit... (fotografia din stînga). Micul prieten al pescarului i-a adus, ca în fiecare dimineață, ziarul (fotografia din dreapta).

LUNA -

„suburbie” a Pământului

Era cosmică, despre care se scria înainte numai în romanele fantastice, a intrat pe deplin în viața noastră. Inaugurată la 4 octombrie 1957 prin lansarea primului sputnik, ea are astăzi înscrise pe răbojul ei o serie de zboruri ale unor nave cosmice, dintre care două cu oameni la bord.

De pe acum specialiștii trasează pe hărțile cerești noi drumuri, corespunzătoare etapelor viitoare de cucerire a Cosmosului. Astfel, într-un recent articol apărut în „Izvestia” sub titlul „Vorbește constructorul principal al navelor cosmice”, se sublinia, o dată mai mult, actualitatea zborurilor interplanetare și în primul rând a zborului spre Lună, vecina noastră cea mai apropiată. Asupra ei, deci, să aruncăm și noi în rândurile care urmează, o privire.

Despre Lună s-a scris mult, foarte mult. S-ar putea spune că numai cerneala consumată de poezii inspirați de tulburătoarea Selene ar ajunge să dea naștere unei mări autentice pe Lună... În acest articol însă, latura „poetică” ne interesează mai puțin. În perioada pionieratului cosmic, Luna prezintă pentru noi, pămîntenii, o importanță practică deosebită, avînd în vedere distanța relativ mică la care se află de noi (circa 30 de diametre pămîntești), cît și alte particularități ale sale.

Se știe că lansarea unei rachete cosmice de pe pămînt necesită o imensă energie, care se consumă în cea mai mare parte în primele sute de kilometri, cînd trebuie învinsă uriașă forță de atracție a planetei noastre. Un exemplu concludent ni-l oferă nava „Vostok I”, ale cărei motoare a trebuit să dezvolte la lansare o putere de circa 20.000.000 C.P. Folosind Luna ca bază a viitoarelor expediții cosmice, viteza necesară pentru desprinderea unei rachete de pe ea va trebui să fie de numai 2,4 km/sec. față de 11,2 km/sec. necesari pe Pămînt. Economia este atît de evidentă, încît unii specialiști presupun că zborul omului spre Marte și spre Venus se va realiza tocmai de pe Lună.

Drumul pînă la amenajarea primului rachetodrom selenic nu este însă chiar atît de simplu. Mai întîi, probabil, vor fi lansați sateliți artificiali ai Lunii, cu ajutorul cărora se vor efectua studii amănunțite asupra acesteia. Plasați la distanța de 200 km de suprafața Lunii, ei vor efectua cîte o rotație completă în două ore și cîteva minute, mișcîndu-se de aproape cinci ori mai încet decît în jurul Pămîntului. Viteza mică, cît și faptul că Luna este lipsită de atmosferă vor permite ca aparatele instalate pe acești sateliți să înregistreze cu precizie toate amănunțele. Datele vor fi transmise neîntrerupt pe Pămînt, unde savanții, urmărind imaginile pe ecranele televizoarelor, vor putea nota tot ce-i interesează.

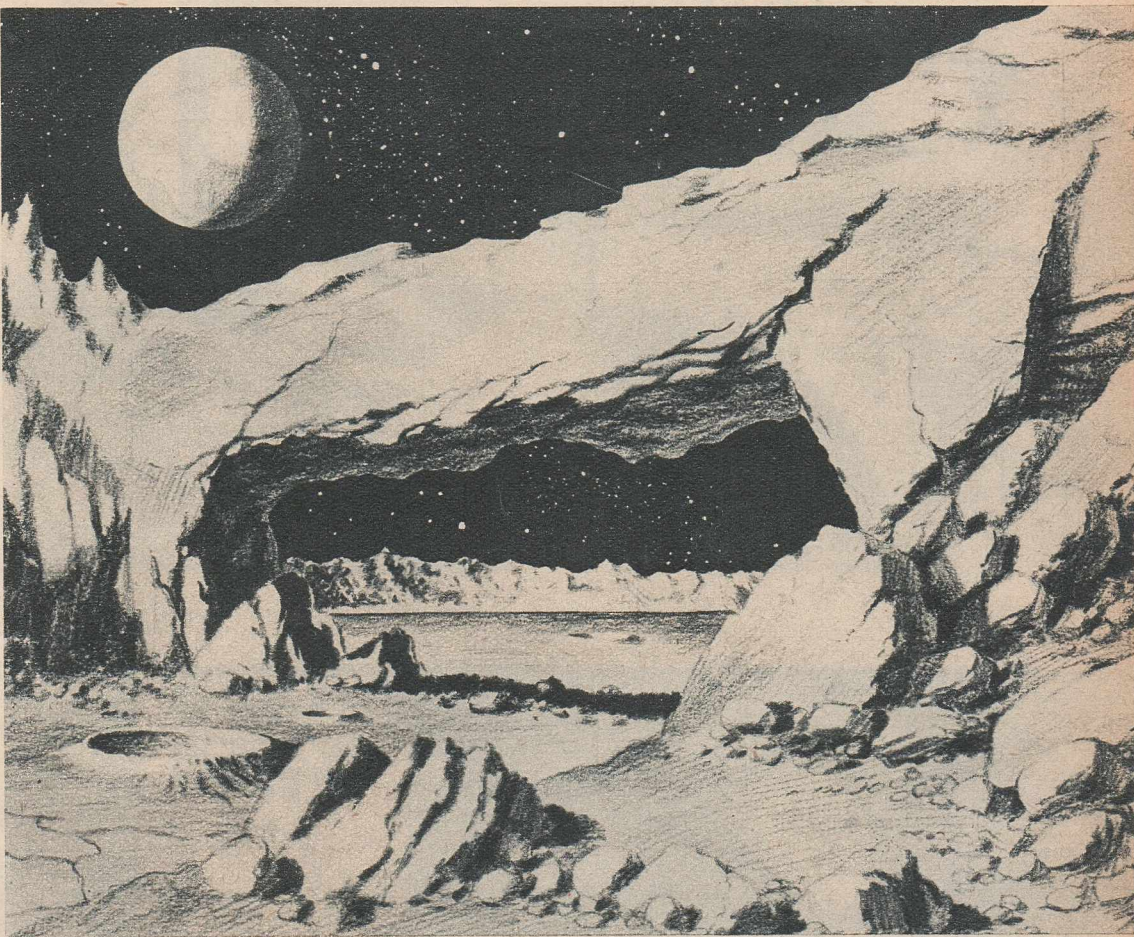
Cunoașterea amănunțită a reliefului Lunii și întocmirea unei hărți detaliate va ușura executarea primei aselenizări a unei stațiuni automate. O asemenea stațiune, adăpostită într-un vehicul dotat cu șenile, va avea posibilitatea de a se dirija autonom în funcție de un program dinainte stabilit. Așadar, stații automate, adevărați „roboți rătăcitori”, vor studia terenul, vor face analize ale solului, vor stabili concentrația radiațiilor, temperatura etc. După aceea, o navă cosmică cu ființe vii la bord își va lua zborul de pe Pămînt, pentru a aseleniza.

Pionierii cosmosului

Există temeuri să se presupună că prima ființă care va păși pe Lună nu va fi un om, ci un cîine. Oamenii, trebuind să zboare pe orbite diferite un timp tot mai îndelungat,

Regiunea sudică a Lunii. Fotografie executată la 23 iunie 1964, orele 21,43, la Observatorul astronomic popular din București, de către tov. Matei Alecescu, directorul observatorului.

„Podul lunar”, formațiune naturală în haotica dezlănțuire a munților lunari, a fost descoperit întâmplător de un astronom amator și constituie pînă astăzi o enigmă a vecinei noastre cosmice. Măsurătorile efectuate cu ajutorul umbrelor aruncate de munții și picurile înconjurătoare lasă să se întrevadă că ar fi vorba de o imensă punte naturală care unește doi munți înalți de aproape 2.000 de metri. Probabil că într-un viitor nu prea îndepărtat, „Podul” va constitui un punct turistic pe Lună foarte vizitat...

vor avea poate de suferit și influențe noi, exercitate de factori necunoscuți care s-ar ivi. Verificarea comportării organismelor în aceste condiții nu poate fi făcută decît tot pe ființe vii, puse în condiții identice cu cele în care va trebui să trăiască cosmonauții. În acest scop vor fi aleși probabil cîinii, „pionierii” consacrați ai Cosmosului.

Verificînd continuu potențialul tehnic al navelor cosmice și antrenîndu-se în zboruri cu o durată mereu crescîndă, piloții cosmonauți vor căpăta tot mai multă experiență și siguranță. Sfera lor de zbor se va extinde, pînă cînd, zburînd pe o orbită asemănătoare aceleia pe care a fost lansată stația interplanetară automată la 4 octombrie 1959, cosmonauții se vor apropia de Lună. Sub ochii lor vor defila cunoscutele mări, circuri și lanțuri muntoase, străbătute de prăpăstii și crăpături, atît de familiare peisajului lunar.

Contrastele puternice ale unei lumi lipsite de o atmosferă care să le atenueze și care să creeze trecerea progresivă de la lumină la întuneric, vor oferi ochilor pămînteni un spectacol feeric, în care fiecare amănunt de

relief luminat de Soare va apare ca o scînteiere pe imensa catifea neagră a orizontului lunar.

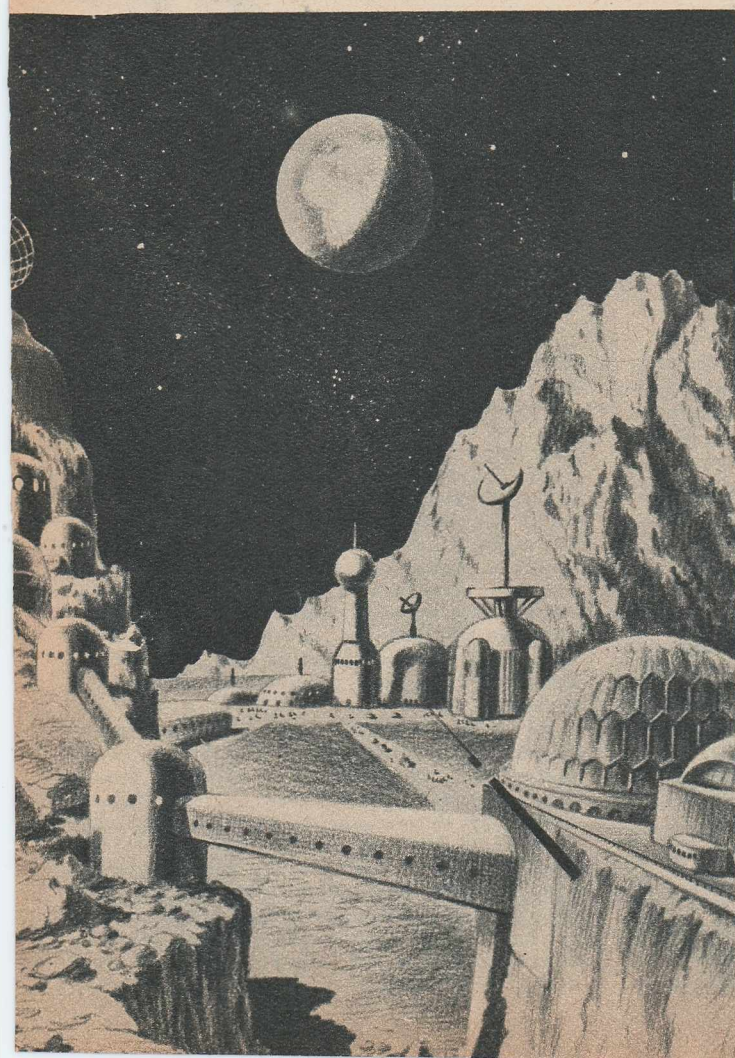
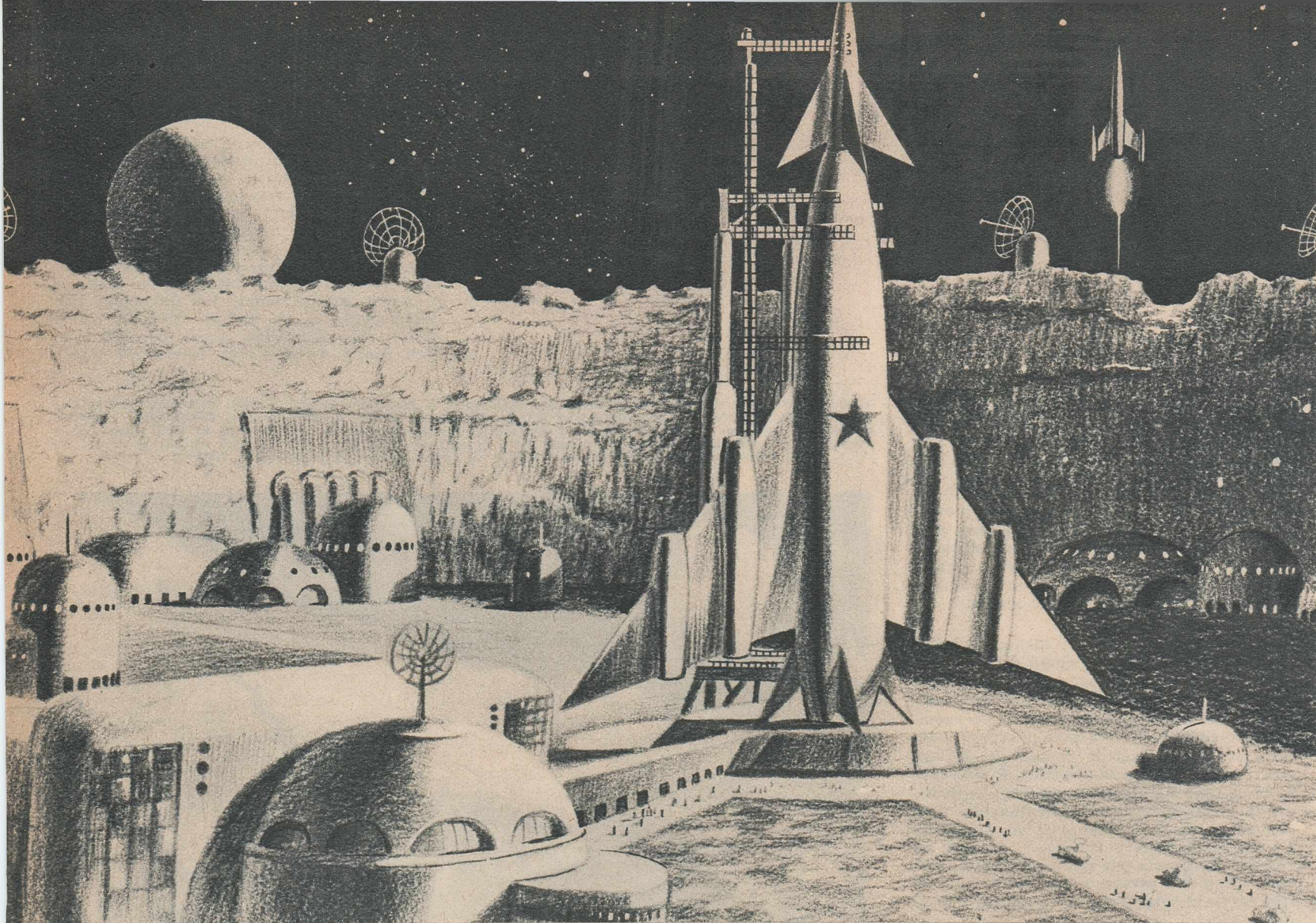
O nouă perioadă a cavelorlor?

Pășind pe Lună, oamenii vor avea de luptat în primul rînd cu lipsa ei de... ospitalitate. Să ne gîndim numai la capriciile ei termice: ziua, temperatura ajunge la plus 115° Celsius, iar noaptea coboară la minus 150°. Lipsa atmosferei, afară de faptul că nu permite transmiterea nici unui sunet, favorizează „agresivitatea” meteorizilor și radiațiilor solare, care, ajungînd nestînjinite pînă la suprafața solului lunar, vor primejdi atît construcțiile ce va trebui ridicate, cît și însăși viața oamenilor. Aceste greutăți — și încă multe altele — vor determina unele

caracteristici nebanuite condițiilor de adaptare pe Lună.

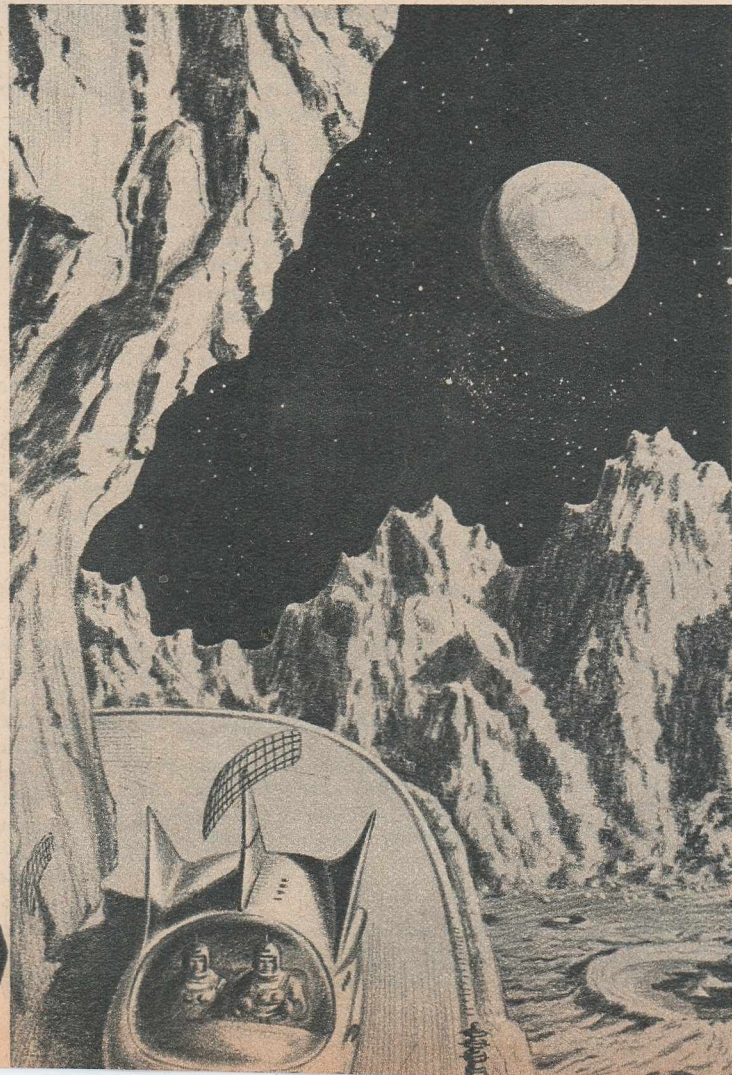
Proaspeții vizitatori terestri ai Selenii cu greu vor mai recunoaște aici elementele familiare de pe Pămînt. Locuințele, laboratoarele, serere, uzinele etc. va trebui să fie amplasate în locuri cît mai puțin expuse vitregiilor naturii. Întrîndurile și peșterile din munți, vîgăunile și cavernele naturale, de care Lună nu duce lipsă, vor fi leagănele civilizației selenare. Așa cum cavernele și peșterile bătrînei Terra au oferit cîndva adăpost strămoșilor noștri, tot așa cavernele și peșterile lunare vor adăposti pe primii locuitori ai Lunii la începutul populației și amenajării acesteia.

Va fi o perioadă modernă a cavelorlor, în care oamenii, în loc să se lupte cu „urșii peșterilor”, vor avea de înfruntat meteorizii și radiațiile cosmice și vor înlocui umilul foc de vreascuri cu moderne reactoare atomice și instalații termionucleare. Îmbrăcați în costume cosmice din plastic, aluminiu și sticlă organică, ei vor face față atît diferențelor termice, cît și radiațiilor caracteristice solului lunar, organizîndu-și viața de o asemenea manieră încît să se simtă ca... acasă. Acest „acasă” va fi prevăzut cu insta-

Clădiri scunde cu acoperișuri blindate, tunele de legătură, drumuri acoperite, iată unele aspecte caracteristice ale viitoarelor așezări omenești de pe Lună.

Deplasându-se pe șenile cu ajutorul unui motor reactor, vehiculul lunar, ca cel din ilustrația noastră, va fi un hibrid ciudat al mijloacelor obișnuite de transport de pe Pământ. Într-adevăr, pe șoseaua lunară el se va deplasa ca un vehicul rutier, iar peste văi și prăpăstii va zbura ca un avion. Atracția slabă existentă pe Lună cîștigă și lipsa factorului de frînare pe care-l constituie atmosfera vor permite vehiculului să efectueze cu relativă ușurință asemenea „salturi”. În interiorul său vor fi instalate dispozitive speciale care vor crea o microclimă pentru pasageri, lucru absolut necesar pe Lună, unde temperatura variază între $+115^{\circ}$ și -150° și unde nu există atmosferă.

Cu botul ascuțit îndreptat în sus, nava cosmică își așteaptă pasagerii pentru a-i readuce pe Pământ. Drumul de înapoiere va necesita un timp ceva mai scurt și un consum de combustibil mai scăzut decât cel necesar acoperirii distanței Pământ-Lună. De ce? Pentru că, în comparație cu Pământul, Luna are o masă considerabil mai mică și la suprafața ei exercită o forță de atracție de șase ori mai redusă.

lații speciale de menținere a unei microclime terestre și va comunica cu exteriorul prin ecluze aeriene, menite să rețină atmosfera creată în mod artificial.

Comunicațiile între orașele și uzinele lunare se vor realiza prin tunele de genul metroulor sau cu vehicule de construcție specială, prevăzute cu dispozitive de protecție împotriva radiațiilor și a meteoriților.

Piinea de aur

Aprovizionarea locuitorilor Lunii, care la început va fi asigurată de pe Pământ, va fi extrem de costisitoare și va epuiza o mare parte din energia consumată pentru popularea și amenajarea satelitului nostru natural. O piine transportată pe Lună va costa tot atât cât, pe Pământ, o piine fabricată din... aur. Iată de ce una din primele sarcini ale științei viitorului va fi aceea a găsirii unei modalități de aprovizionare chiar la fața locului. Lucrările pentru aflarea acestor posibilități vor merge mină în mină cu cele de explorare, astfel ca, o dată instalați pe Lună, oamenii să-și poată produce și mijloacele de existență necesare.

La început se vor construi, probabil, mici uzine de sinteză a proteinelor și albuminelor mai importante — sinteza pornind de la produși semiorganici și chiar neorganici — ajungându-se până la mari sere automatizate, în care plantele terestre acclimatizate se vor dezvolta în condiții optime, asigurând populației de pe Lună necesarul de alimente și materia primă pentru viitoarea industrie alimentară selenară.

Să nu credeți că preocupările locuitorilor Lunii se vor deosebi prea mult de cele ale pământenilor. Și pe Lună vor fi concerte simfonice și meciuri de fotbal. Desigur că unele preocupări vor avea totuși un specific lunar. Profesorii vor ține în aulele universităților lungi dizertații asupra naturii rocilor lunare și a bogăției de elemente chimice descoperite acolo. Climatologii vor elabora noi proiecte de înzestrare a Lunii cu un climat cât mai blând; astronomii vor executa fotografii ale stelelor și îndepărtatelor galaxii, elucidând „petele albe” ale hărților de specialitate; fizicienii vor efectua experiențe în vid, făcând descoperiri pe care nici cel mai temerar autor de romane științifico-fantastice nu le poate prevedea; agronomii vor cultiva plante gigantice, ale căror produse de o diversitate nemaîntilnită vor modifica radical... rețetele cărților de bucate. Și nu vor lipsi nici poezii care vor cânta în versuri luciul de platină al munților lunari sau scnteierile diamantine ale stelelor din timpul minunatelor nopți cu... Pământ!

Și o legendă cu arcadienii

Mai devreme sau mai târziu Luna va deveni, așadar, o simplă suburbie, e drept ceva mai îndepărtată, a Pământului. Dar dacă am pătruns cât de cât în viitorul Lunii, nu e rău să aflăm și câteva lucruri mai puțin cunoscute din trecutul ei.

Potrivit părerilor mai vechi despre originea Lunii, printre care o cităm și pe cea a lui Darwin, Luna s-ar fi rupt cândva din masa Pământului datorită rotației acestuia, pe vremea când nu era complet solidificat — locul rupturii fiind considerat zona aproximativă de astăzi a Oceanului Pacific.

O altă teorie afirmă că Luna s-ar fi detașat din masa lichidă a Pământului nu atât datorită rotației, cât influenței forței de atracție a Soarelui.

Cercetările recente au infirmat aceste teorii. Calculele arată că un fragment astfel desprins de Pământ s-ar fi depărtat pentru totdeauna în spațiu.

Concluziile la care au ajuns savanții, în special în urma lucrărilor Simpozionului in-

ternațional despre Lună care s-a desfășurat la Pulkovo, U.R.S.S., arată că Luna este o planetă care a fost „reținută” de Pământ și transformată în satelit al său. Disputa, în acest caz, ar privi numai vîrsta satelitului.

Este interesant de remarcat că în antichitate se afirma că a existat o perioadă în care Pământul nu poseda un satelit natural. Arcadienii își ziceau „proselenes”, adică anteriori Lunii, voind să sublinieze că strămoșii lor au trăit pe vremea cînd ea nu exista. Aristotel povestește că arcadienii i-au bătut și izgonit pe barbari de pe teritoriul lor „înainte de apariția Lunii”.

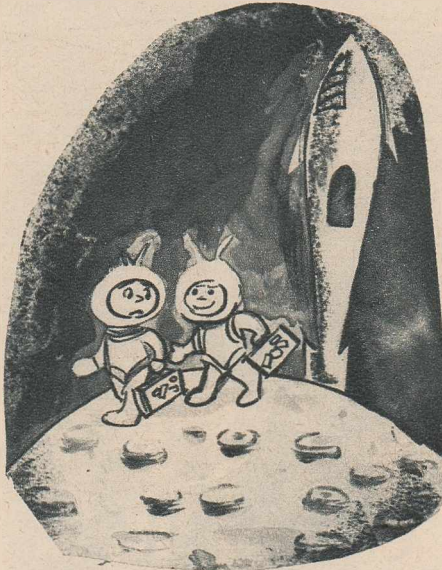
Cercetările efectuate de astronomi au permis însă să se tragă concluzia că Luna are o vîrstă de câteva miliarde de ani, vîrstă căreia nu i se mai potrivește atributul tinereții.

Mîndria arcadienilor în ceea ce privește vechimea lor rămîne deci de domeniul legendei.

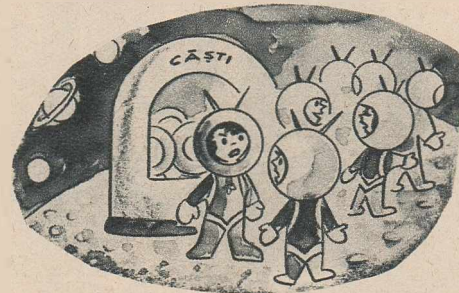
Originea planetară a Lunii dă naștere la noi întrebări. Cum a ajuns Luna să fie captată de Pământ? Oare proprietățile materiei lunare se aseamănă cu cele de pe Pământ sau, poate, totuși, vecina Pământului vine din alte lumi? Asemenea întrebări își vor primi răspunsul abia după ce omul va pași pe solul lunar. Și — cine știe? — poate că de sub colbul care acoperă suprafața poroasă a satelitului, cosmonauții vor scoate la iveală urmele unei vieți strănii, croite după alte tipare, care a existat cîndva pe întinderile incremenite ale vecinei noastre de astăzi.

A. DĂNILĂ

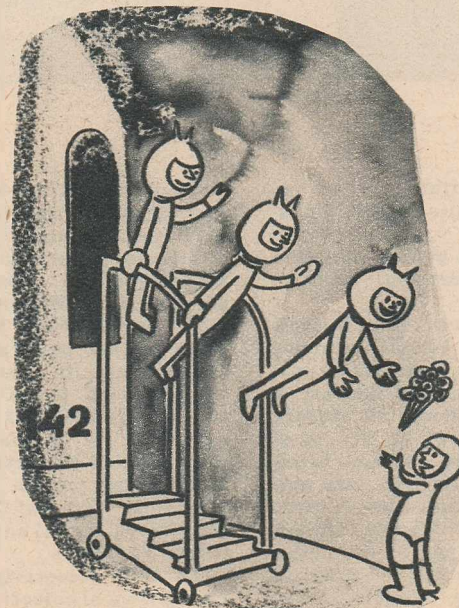
Ilustrații de A. BUICULESCU

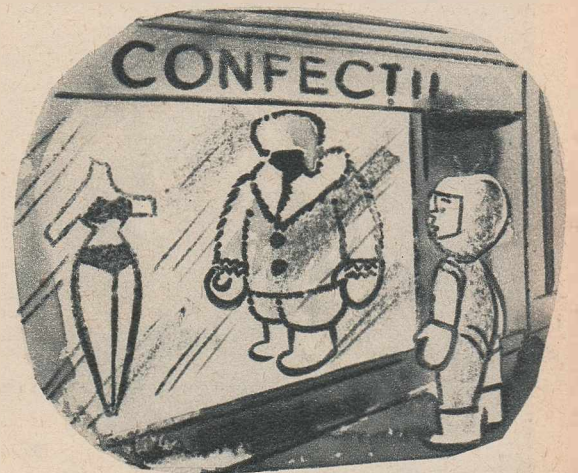
— Ați scris foarte mult despre Lună? Sînteți om de știință?
— Nu. Textier de muzică ușoară...

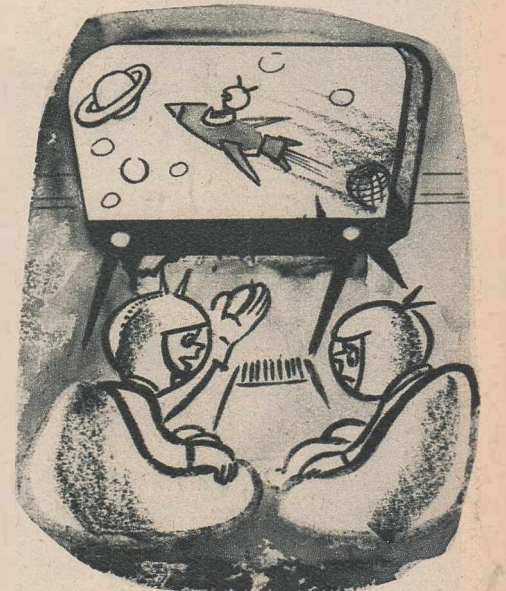
— Georgică, hai înapoi! Nu admit în nici un caz să port un model de pălărie identic cu al Popeascăi...

Scara de... aterizare și starea de imponderabilitate!

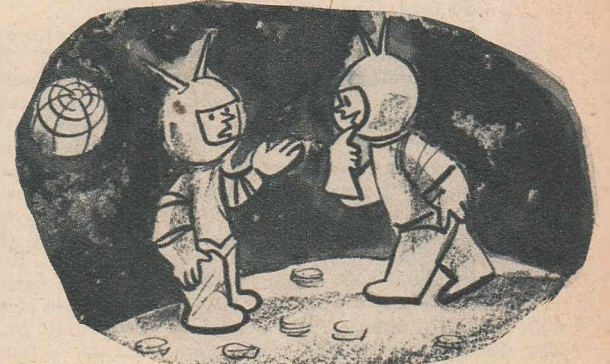

Costume de zi și... de noapte.

TELEVIZIUNEA PE LUNĂ

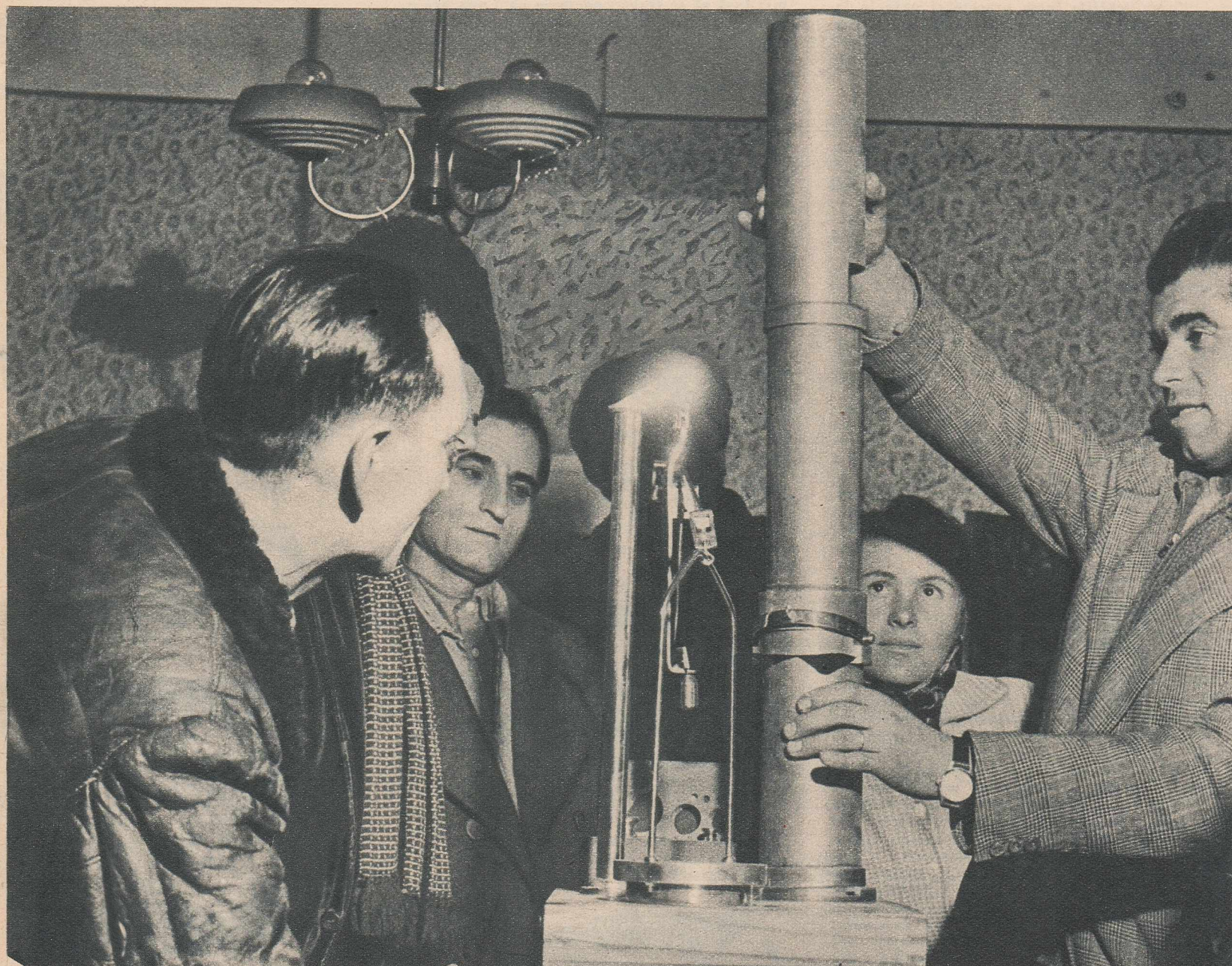
— E o emisiune științifico-fantastică: Zborul de pe Lună spre planetele vecine!
Eternul sceptic: Eh, imaginației! Asta n-o să se întîmple niciodată.

— E ceva foarte curios: sînt aici, pe Lună, de un an și încă n-am apucat s-o văd sub formă de seceră...

Desene de Neil COBAR

Universitatea

Mă uit la grâu și zic: e rumen și frumos ca obrazul de fată mare. Mă uit la porumb și inima-mi spune: fă-mi o mămăliguță din aurul ăsta și pregătește sarmăluțele. Mă uit la vaci și văd că au șoldul rotund și ugerul greu. Mă uit la oi și observ că toate — cu miile — poartă numai pulovere de lână fină.

Aud o voce puternică:

— Bre, călătorule, uită-te la oameni, că tot ce vezi, ei au făcut.

Mă uit la oameni. 100, 200, 300, 400, 500. Da, 500 de foști argați, 500 de foști analfabeți, 500 de colectivști, 500 de „studenți” vin spre inima satului. Unii au caietele și manualele la subsuori, alții în serviete.

— Unde mergeți, nene?

— La universitate.

— Păi universitatea e la București.

— Noi o avem acilea, la o sută de metri, în mijlocul satului, la Stoicânești.

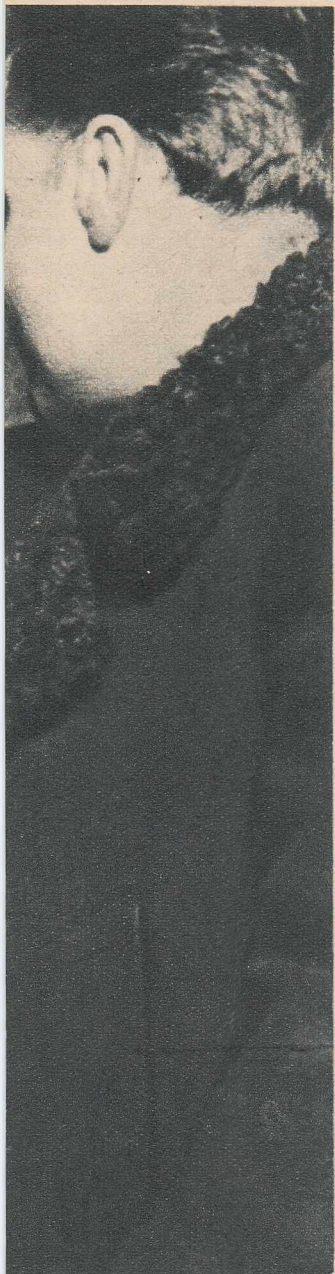
Întră și reporterul în aula acestei universități: bănci, oameni, aparate. E seară. O seară mai frumoasă ca-n sat la Dikanka, o seară în care oamenii nu omoară timpul cu snoave, ci vin să-și însușească știința rodniceii pământului. Reporterului, care umblă prin țară și mai ales la țară, asemenea oameni i se par cu totul obișnuiți. Și, totuși, în asemenea cazuri — foarte multe — trăiește un sentiment de bucurie. Nu e puțin ca un sat care a asudat pe 14 moșii — cum e Stoicâneștii Argeșului — și care nu știa să-l facă pe o și pe i, să vorbească azi, în

deplină cunoștință de cauză despre densitate optimă, polenizare artificială, hibridare, reacția solului și altele de acest fel, exprimate în toată rigoarea lor științifică. Fenomenul e firesc. La o agricultură fără plug de lemn și fără paparude, omul înjugă știința lângă tractor. El nu mai cheamă femeia cu ochi de mură zicându-i: „dă-mi, țiganco, cu bobii și spune-mi soarta”, ci-și prezice cu certitudine destinul lui și recolta viitoare. El spune: în vara lui 1962 hectarul de grâu va trebui să dea cel puțin 2.000 kg boabe.

În 1961 colectivștii din Stoicânești, ca și colectivștii din alte numeroase sate, au luat în mână cartea de știință agricolă. Au studiat-o și au făcut apoi un lot demonstrativ în care au urmărit

comportarea, la condițiile pedoclimatice respective, a diverselor soiuri de grâu de mare productivitate. La Stoicânești, din cele 11 soiuri de grâu, urmărite îndeaproape pînă în ceasul recoltării, oamenii au votat doar pentru patru. Cursanții de la „universitatea ogoarelor” — așa numesc oamenii cursul agrozootehnic de masă — au fost primii votați. Ei au acordat toată încrederea soiurilor B. 301 și Skorospelka. De ce? Pentru că acestea au fost cele mai darnice în rod. Fapt pentru care astă-toamnă, întreaga suprafață destinată culturii grâului — 1.225 ha — a fost însămînțată numai cu soiuri de mare productivitate. Pe ce se bazează deci planificarea producției de grâu la gospodăria colectivă din Stoicânești? Pe proprietatea obștească,

Ogoarelor

pe mecanizare și pe un criteriu verificat de universitatea ogoarelor, de cursul agrotehnic, adică de știință.

La marele sfat republican ținut la București — Consfătuirea pe țară a țăranilor colectivști — un fost cioban se angaja în fața conducerii partidului și statului, ca în toamna viitoare gospodăria din Stoicănești să recolteze nu de pe 200-300 de hectare, ci de pe toată suprafața — 1.000 hectare — numai „porumb 5.000”. Acest fost cioban e Dumitru Tudose, președintele gospodăriei agricole colective din Stoicănești, Erou al Muncii Socialiste.

— V-ați luat un angajament mare, frumos, dar greu, tovarășe Tudose. Mai cu seamă că nici o palmă de teren nu va fi irigat.

— Păi avem o experiență bogată. Punem porumb verificat în lotul cursului agrotehnic și-n loturile mari de producție.

— Dublu hibrid?

— Da, H.D.408.

Am aflat că recent, când în cadrul gospodăriei s-a discutat planul de producție pe 1962,

colectiviștii și în primul rând participanții la cursul agrotehnic au votat pentru H.D.408. De ce pentru H.D.408 și nu pentru altul? Fiindcă ei și în primul rând „studenții de la universitatea ogoarelor” l-au studiat și l-au verificat în amănunțime pe H.D.408. Și au zis: „Frumos te-ai comportat, nenișorule! La primăvară te punem să crești pe trupuri mari de ogoare”.

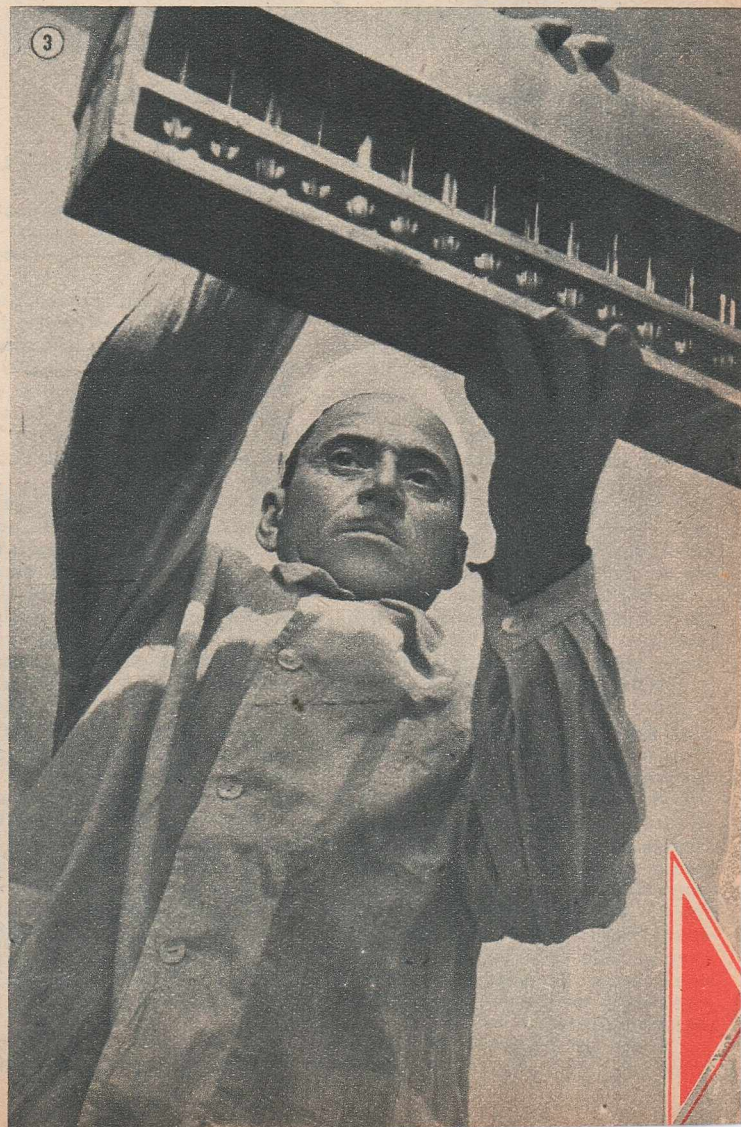
Seară de iarnă la Stoicănești. Seară frumoasă, mai frumoasă decât cele din satul Dikanka, seară în care oamenii vin la universitate, pentru ca plinea să fie cât roata carului, pentru ca vinul să aibă certe proprietăți euforice, pentru ca piciorul porcului să aibe carne fragedă și multă, pentru ca Joiana să umple donița, iar lina oii să aibă frumusețea mătăsii.

Apropos, am intrat în zootehnie. Mai mult. Asist la o lecție care se integrează perfect în profilul cursului, adică e o lecție agrozootehnică: „Despre importanța zootehniei și ajutorul pe care-l dă ea la ridicarea produc-

Lecția „Sămînța și calitățile ei” s-a terminat. Acum, un grup de colectivști s-a strâns în jurul aparatului „Samovar” pentru a vedea practic ceea ce li s-a spus teoretic.

Trei „studenți ai universității” din Stoicănești. Mircea Vieru (1), Nicolae Ciobanu (2), Gheorghe F. Prună (3).

Dumitru Tudose, Erou al Muncii Socialiste.

ției agricole". Îl întreb pe Mircea Vieru, care lucrează în sectorul zootehnic, să-mi spună pentru ce motiv a fost inclusă în curs această lecție. Omul îmi răspunde prompt: «Pentru „porumbul 5000” și pentru 2.500 litri de lapte pe cap de vacă furajată». Cer explicații. Le primesc: „Chestiunea e așa: singurul îngrășămint complex e îngrășămintul organic (pentru cultura plantelor). „Porumbul 5.000” poartă foarte mult acest îngrășămint. N-ai sector zootehnic, n-ai îngrășămint organic. N-ai îngrășămint organic, n-ai „porumb 5000”; ai bază furajeră, ai 2.500 litri lapte pe an de fiecare Joiană. E clar?

Cercetez planul de lecții al universității ogoarelor de la Stoicânești. Nu e cazul să înșir aici toate titlurile lecțiilor ce se vor preda în această iarnă. Un lucru trebuie însă remarcat: toate sînt axate pe fructuoasele lucrări ale Consfăturii pe țară a țărănilor colectivști, pe specificul condițiilor locale, pe interesele economice ale gospodăriei colective. Susținute de proiecții de diaprame, jurnale agricole și filme de știință popularizată, de discuții și seminarii, lecțiile ridică nivelul de cunoștințe al colectivștilor și ceea ce este esențial, ele își aduc contribuția la modificarea cantitativă și calitativă a producției agrozootehnice.

„Rectorul” universității ogoarelor din Stoicânești, tovarășul

Dumitru Tudose, ține să-mi comunice:

— În 1962 la Stoicânești se va face un complex avicol pentru 10.000 păsări matcă; începînd cu 1963 gospodăria noastră va livra în fiecare an cel puțin 25.000 păsări. În 1962 colectivștii din Stoicânești vor vinde statului 1.200 porci, iar în 1963, 3.000 porci. În 1962 la Stoicânești se va construi un nou cămin cultural, mare și modern, un magazin universal și va începe construcția unei școli de 8 ani.

— Ce legătură are magazinul universal și construcția noii școli cu știința agrozootehnică?

— Păi are și încă una foarte strînsă. Știința aceasta pe ajută să obținem producții mari, adică ne dă o mîna de ajutor pentru o puternică bază economică. Și dacă vom fi și mai puternici (și vom fi) din punct de vedere economic, înseamnă că putem să construim instituții culturale-educative mari și frumoase, pe măsura epocii în care trăim.

Seară de iarnă. 100, 200, 300, 400, 500 de țărani, 500 de colectivști din Stoicânești vin la sediul gospodăriei colective și la căminul cultural.

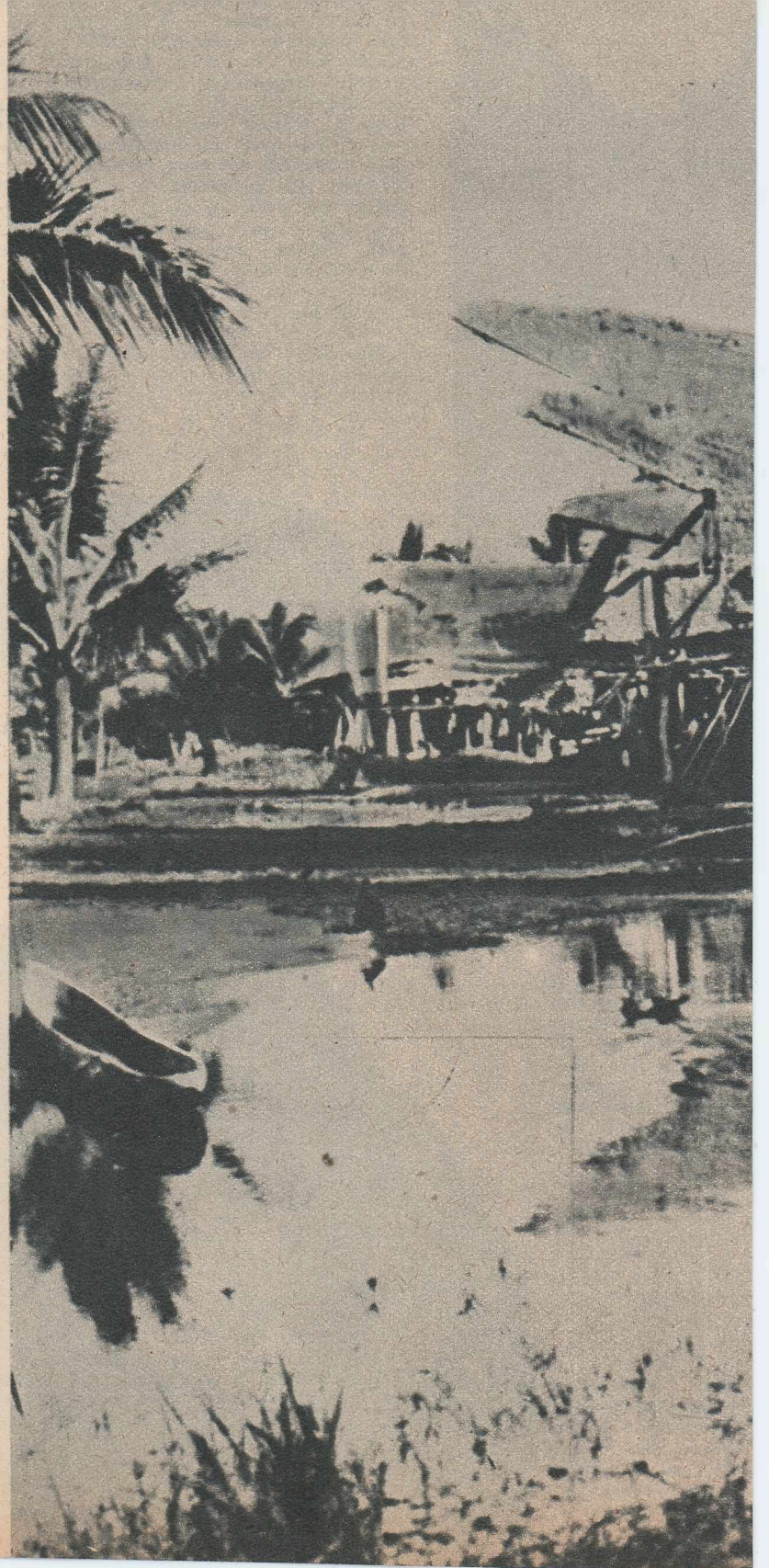
— Unde mergeți, nene?

— La universitatea ogoarelor. Dacă vrei vino și matale, că numai știință se face acolo, nu altceva.

George CIUDAN
Fotografii de Traian PROSAN

cea zbo al na

Puținele vestigii din perioada lacustră — cînd omul locuia în colibe construite pe piloți — dăinuiesc și azi în îndepărtata insulă din Pacific.

ul liber engului

M

ai stni pământuri pierdute în imensitatea oceanelor, despre care cunoștințele oamenilor stni prea puține. Unul dintre acestea este Noua Guinee, marea insulă din emisfera australă. Până de curând ea a fost doar un pământ al misterelor, o insulă plină de pitoresc și de atracție pentru etnografi, naturaliști și geografi sau pentru amatorii de senzațional. Primii, străpungând zidul verde al junglei, s-au străduit să dezlege tainele uneia din cele din urmă „terra incognita” a planetei noastre, iar ceilalți au încercat primejdiile unei lumi primitive. Mărturiile tuturor stni zguduitoare. Ei au relatat în cărțile pe care le-au scris sau în filmele pe care le-au făcut că în călătoriile lor s-au trezit în plină epocă de piatră.

Teritoriul insulei este împărțit în două. Irianul de vest, parte inalienabilă a Indoneziei, continuă să fie colonie olandeză. Partea estică, sub denumirea de Noua Guinee, se află sub tutela australiană. În acest număr vă prezentăm Irianul de vest.

Acum patru, cinci sute de ani — pe vremea când hărțile aceluia „geographus maximus” al lumii antice și medievale, Ptolomeus, începuseră să intre în desuetudine fiind îmbogățite an de an cu „alii mundi” (lumi noi) — portughezii atingeau peninsula Malacca, o luau cu asalt, și, după un groznic măcel, se instalau cu forța pe noile pământuri.

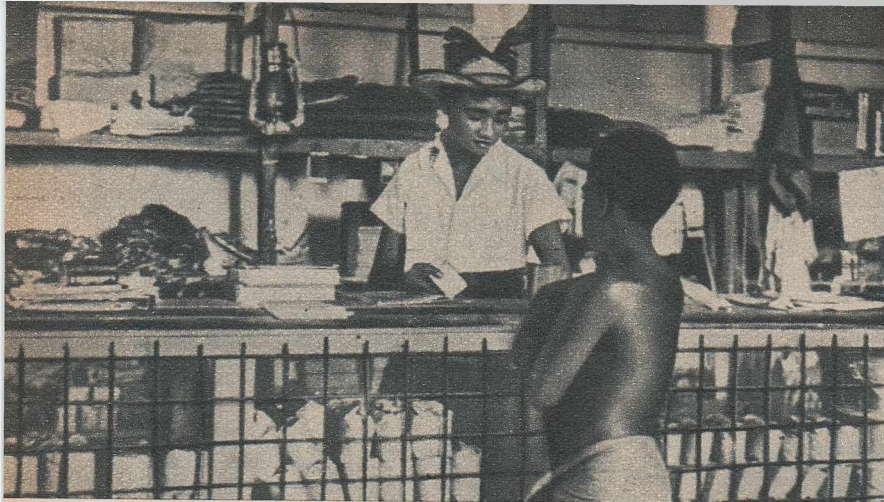
Sintem în iulie 1511. Cheia arhipelagului malaiez se află în mâinile noilor cuceritori. Abia trec cincisprezece ani și corăbierul Jorge Menezes descoperă, în 1526, una din cele mai mari insule ale Pacificului. Băștinașii care vin

IRIANUL DE VEST ÎȘI CERE DREPTUL LA VIAȚĂ!

la țarm și privesc cu nimore corăbiile cele mari au o asemănare izbitoare cu aborigenii din Africa occidentală — pielea neagră și părul creț — și cuceritorii botează insula: Noua Guinee...

A rămîne cu orice preț

După portughezi, cei care s-au infiltrat în Polinezia au fost olandezii. Ei au creat aci un vast imperiu insular, pe care l-au numit Indiile Olandeze. Mirodeniile, bogățiile naturale care au atras pe noii cuceritori au îmbogățit timp de cîteva secole pe neguțătorii din Amsterdam, Haga și Rotterdam. Dar acest imperiu s-a destrămat la 17 august 1945. După o îndelungată luptă de eliberare, poporul indonezian și-a proclamat independența. Olanda s-a aflat în fața unui fapt împlinit. Metropola a căutat să cîștige timp prin tergiversări. Ea a recunoscut noul stat — Indonezia — abia în 1951... cu un singur amendament: Irianul de vest urma să fie cedat Indoneziei abia după un an. Anul trece și metropola recurge la un truc juridic. Modificînd în 1952 constituția, Olanda include în rîndurile coloniilor sale Irianul de vest. Ultimul

În centrele mai importante, colonialiștii au înființat câteva magazine, care s-au dovedit prea puțin rentabile pentru că băștinașii nu au bani.

avanpost al fostelor Indii Olandeze trebuia păstrat cu orice preț. Și asta din două motive.

Primul: bogățiile

Încă din al treilea deceniu al secolului nostru, prospecțiunile geologice au atestat existența unor importante zăcăminte de petrol în Irian. Imediat după descoperirea lor, capitaliștii olandezi au pus bazele unei mari companii petroliere: „Nederlandse Nieuwe Guinea Petroleum Maatschappij”, căreia i s-au concesionat 10.000.000 hectare de pământ. Afacerile s-au dovedit a fi din ce în ce mai prospere, dat fiind faptul că menținerea unei însemnate flote de război a S.U.A. în vestul Pacificului a creat necesitatea intensificării aprovizionării cu petrol a acestei zone a globului. Și astăzi flota americană de aci este alimentată exclusiv cu petrol olandez. Însemnatele beneficii au deschis însă și pofta monopolurilor americane. Profitând de cel dintâi prilej, companiile „Stanixak” și „Standard Oil” pun mîna pe 60% din pachetul de control al acțiunilor olandeze, deschizînd era penetrației capitalului american în Irian. Capitalul olandez nu este destul de puternic ca să poată exploata singur vastele bogății ale teritoriului. Conștient de adevărul acesta chiar guvernul de la Haga elaborează, în 1957, un „Plan de valorificare” a resurselor de materii prime din Irianul de vest, la care urmează să participe Franța, Germania occidentală, Belgia și Luxemburg. Mo-

nopolurile din S.U.A. sînt ignorate, dar ele acționează tenace. Cînd, în anul 1959, în zona celui mai mare depozit geologic al insulei — munții Ciklop — a început exploatarea zăcămintelor de fier, nichel, crom, platină și uraniu, cea care a făcut lucrări de investiții de aproape 100 de milioane dolari a fost „United States Steel Corporation”.

Al doilea motiv: poziția strategică

Situat la răspîntia căilor de navigație din Pacific, Irianul de vest a fost inclus în planurile strategice ale militariștilor olandezi și americani. Ei încearcă să transforme acest teritoriu într-o bază de atac împotriva țărilor neutre din Extremul Orient. În anul 1954, pe vremea cînd lua ființă blocul agresiv S.E.A.T.O., comentatorul militar american Hanson Baldwin scria: „Orice hotărîre politică care ar urmări să pună partea de vest a Noii Guinee sub hegemonia Indoneziei ar slăbi pozițiile militare ale Statelor Unite în Oceanul Pacific și... ar fi o nebunie sub raport strategic”.

Iată o mărturisire mult mai sinceră decît a cercurilor oficiale americane, care și în problema Irianului de vest au o atitudine de duplicitate. Refuzînd să participe la deschiderea solemnă a „Consiliului Noii Guinee” (un pretins organ reprezentativ al populației locale, înființat de colonialiștii olandezi), Washingtonul a simulat o poziție neutră.

Împotriva manevrelor colonialiștilor olandezi, care vor să transforme Irianul de vest într-un stat marionetă, se ridică poporul Indoneziei. El este gata să zădărnicească cu hotărîre orice acțiune neocolonialiste,

Dar nu s-a știut să acorde Olandei, pentru militarizarea acestui teritoriu, 36 de milioane de dolari și să-i livreze echipament militar, printre care și submarine, în valoare de 28 de milioane de guldeni. O dovadă de necontestat că S.U.A. sînt principalul reazem al colonialiștilor olandezi în Pacific.

Tainele junglei

Pămîntul acesta cu vară veșnică, unde în tot cursul anului termometrul indică invariabil 40°C la soare, unde soarele răsare dimineața exact la 6,30 și apune la 6,30 seara, unde zidul verde al junglei începe în orașe de cele mai multe ori chiar de la bordura trotuarelor, nu și-a dezvăluit toate tainele.

Locuitorii care populează insula sînt împărțiți în numeroase triburi, care nu sînt încă toate bine cunoscute. În afară de triburile din regiunile din interior, numite alfuru, o expediție a descoperit de-a lungul rîului Utanate, în 1912, și câteva grupuri de pigmei. Chiar în anul 1940 au mai fost descoperiți în munți aproape două sute de mii de băștinași care nu văzuseră pînă atunci un om alb!

Jungla se întinde nestingherită pînă în munți, care ating peste 4000 metri înălțime. Pădurea, alcătuită din bananieri, sagotieri, cocotieri, palmieri de areca etc., este aproape singura bogăție a băștinașului. De îndată ce palmierul-avantaj dă muguri, indigenul îi creștează și, legînd dedesubt un coșuleț, adună licoarea ce picură și o bea. Din frunzele lui el își face vesela sau acoperiș de casă. Cocotierii, ale căror nuci constituie hrana zilnică a familiei, sînt la rîndul lor deosebit de prețioși.

Vegetația luxuriantă are un farmec de nedescris. Între liane care împinzesc pădurea își strecoară petalele orhideele, trandafirul chinezesc cu flori purpurii și crotonii cu frunze verzi-gălbui și galben-roșietice. Un paradis al culorilor unde trăiesc păsări uriașe ca narengul, al cărui zbor se aude din depărtare, sau cu obiceiuri ciudate cum sînt kakatoeșii negri, care își duc veacul în copacii de kengar. În aceste locuri poți întîlni specii rare și curioase: cucu terestri (Centropus), care aleargă pe pămînt ca găinile, „cfini zburători”, animale care au picioarele unite cu o membra-

nă subțire; ziua dorm în frunzișul arborilor giganti varingin, agățați cu labele de ramuri, iar noaptea colindă pădurea. Poți întîlni și cangurul numit Dendrolagus ursinus, a cărui conformație s-a schimbat total în urma noilor condiții de viață: mușchii cozii i s-au atrofiat, i-au crescut gheare puternice și trăiește mai ales în copaci.

Epoca de piatră mai persistă

După apariția cărții lui Pierre Dominique Gaisseau, „La urmașii epocii de piatră”, și a lui Tony Saulnier, „Papuășii, vînători de capete”, acum cîțva timp a stîrnit mare interes la Paris filmul „Cerule și noroiul”, care nu este altceva decît povestea unei călătorii în Noua Guinee. Cărțile și filmul sînt documente zguduitoare despre viața băștinașilor din Irian. Ele mărturisesc fără echivoc că în multe regiuni ale insulei epoca de piatră mai persistă. În junglă sînt grupuri de oameni care nu cunosc olăritul, nici roata, nici metalul și care pentru nevoile lor întrebunțează securi de piatră. Ca și în comuna primitivă, multe triburi trăiesc din practicarea vînătorii și culesul fructelor. Mai avansați sînt aborigenii din regiunile muntoase, care cresc porci și cultivă gulii dulci, cartofi și banane pe terase bine întreținute.

Colonialiștii olandezi au menținut cu bună știință acest imperiu al ignoranței pentru a preîntîmpina orice acțiune protestatară. Băștinașii îi interesau numai dintr-un singur punct de vedere: ca forță de muncă ieftină. Practica colonialistă a avut rezultate dezastruoase pentru populație: 97% dintre locuitorii sînt analfabeți, ei depășesc cu rare excepții vîrsta de 40 de ani iar din lipsă de medici, mortalitatea infantilă se menține la un nivel neobișnuit: 40%.

Un avertisment

Problema Irianului de vest: revenit puternic în actualitate mai ales de cînd guvernul de la Haga, în intenția lui de a șterge eterniza dominația colonială asupra acestui teritoriu, a creat așa zisul „Consiliu al Noii Guinee”. Structura și componența acestuia sînt tipic neocolonialiste. El este format din 28 membri dintre care numai doi sînt aleși

Voința întregului popor indonezian de a participa la lupta pentru eliberarea Irianului de vest se manifestă și prin afluența de la centrele de recrutare a voluntarilor. În fotografie: la un asemenea centru din Djakarta.

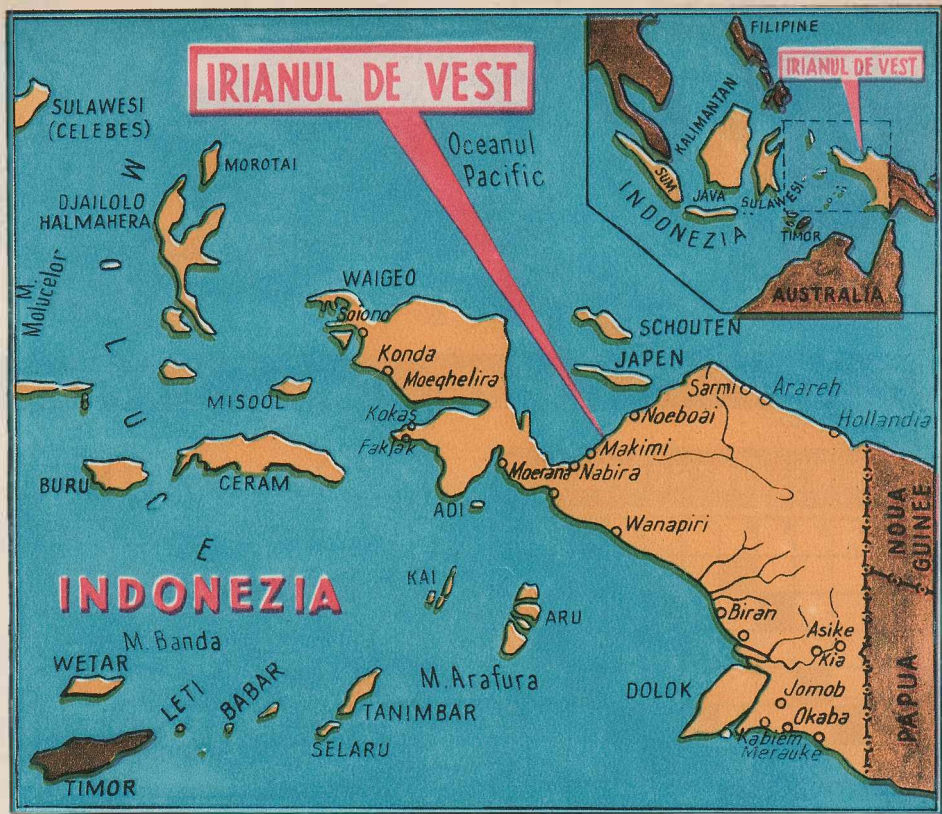
de populație, restul fiind numiți de guvernatorul general sau desemnați de așa-zișii electori. „Consiliul”, care reprezintă de fapt interesele colonialiștilor, nu este decât preluatul aceluși stat marionetă — Papua Barat — pe care se străduiesc să-l creeze olandezii. Argumente ca acela că băștinașii din insulă ar aparține unui tip rasial deosebit n-au nici un temei antropologic. Pretextul a fost inventat pentru a lipsi Indonezia de una din provinciile sale milenare. Încă pe timpul civilizației indo-iauvaneze Irianul făcea parte din statul național indonezian Madjapahit. Există și o comunitate lingvistică strânsă între dialectele locale irianiene și limba indoneziană, ele având o structură gramaticală apropiată. Dar un tot atât de elocvent exemplu îl dă chiar legislația olandeză: atât în constituția din 1848, cât și în cea din 1922 Irianul de vest era înglobat în Indiile Olandeze (actuala Indonezie).

La înfăptuirea planurilor lor neocolonialiste, olandezii încearcă să atragă și celelalte puteri imperialiste, vrînd să dea problemei un aspect internațional. La precedentă sesiune a Organizației Națiunilor Unite ei au cerut instituirea „tutelei O.N.U.” asupra Irianului de vest, contînd pe sprijinul aliaților lor din N.A.T.O. Dar guvernul indonezian a respins proiectul ca nefondat, subliniind însă că Indonezia nu ar obiecta împotriva unor eventuale mediații din partea O.N.U., care să faciliteze rezolvarea pașnică a diferendului. Totuși manevrele au continuat și la actuala sesiune, cu văditul

scop de a tergiversa lichidarea stăpînirii colonialiste în Irianul de vest. Astfel, Adunării Generale i s-a înaintat un proiect de rezoluție, care propunea instituirea unei comisii menite să studieze posibilitățile de autodeterminare a provinciei. Propunerea a fost sprijinită doar de țările coloniale — țările socialiste și cele neutre respingînd categoric acest proiect. În ce-l privește, poporul olandez nu este dispus să lupte și să moară pentru o cauză care nu este a sa.

Transformarea Irianului de vest într-o bază militară și strategică, reprimarea cu cruzime a mișcării de eliberare, arată însă că se poate de clar că guvernul olandez nu intenționează să soluționeze pe cale pașnică diferendul cu Indonezia.

Pus în fața acestei stări de fapt, președintele Indoneziei Sukarno, în cuvîntarea pe care a ținut-o la 19 decembrie 1961, a cerut poporului și armatei indoneziane să fie gata de luptă pentru a elibera milenarul teritoriu de sub

ocupația colonialiștilor olandezi. Ziarele au și anunțat crearea statului major operativ. „Dacă olandezii continuă să folosească armele, așa cum le folosesc în prezent, pentru a menține ocupația Irianului de vest, noi îi vom zdrobi prin forța armelor” — a declarat Sukarno.

Țările socialiste sprijină poporul indonezian în lupta sa pentru eliberarea străvechiului său pămînt și consideră că prezența și pe mai departe a colonialiștilor olandezi în Irianul de vest constituie un pericol la adresa păcii.

C. BOZBICI

OM LA BABORD!

Feribotul venise ca în fiecare seară, acostase lângă șlepu costier N.R. 5.134 și transbordase vagoanele. Marinarii de pe șlep — marinari și ceferiști — în același timp — preluaseră vagoanele. Ion Tudorică, cîrmaciul șlepuului, consemnase în scripțe ora osirii și cu aceasta își erminase treaba. Pe punte, de serviciu era Tudor Vasile cu încă un tovarăș. Cîrmaciul a mai ațat o dată spre cei doi marinari — oameni încerați în ani și ani de muncă pe apă — i-a văzut ucrînd cot la cot cu feroviarul și marinarii bulgari pentru asigurarea securității vagoanelor și, înștit, s-a dus în cabina de la pupă, să se culce...

Încă o zi de lucru se nchelase. Ion Tudorică a uat cîna pe care soția o pregătise în mica lor ucătărie de pe bord, privit ceasul care arăta aproape miezul nopții, a țins lumina și s-a culcat... „Pomoji!... Pomoji!...” Oare a visat ceva sau ntr-adevăr a auzit strigătul, rostit în limba ulgară, ce-i mai răsună n urechi?! Să! Linște!... lu se mai aude nimic!... să i se fi părut?... Dar u! Nu e timp de așteptat repetare a acestui strigăt desperat!... Dacă ntr-adevăr el a ieșit din

gura unui om, fiecare clipă e prețioasă! Ion Tudorică n-a mai ezitat. A sărit din pat și a țîșnit afară din cabină:

— Ați auzit un strigăt? Cei de pe bord, lucrînd și bocănînd, nu au ziseră nimic. Dar cîrmaciul era om experimental. Cei 34 de ani petrecuți pe apă îl învățaseră că, oricum ar fi, cu Dunărea nu-i de glumit.

— La barcă! Tudor Vasile i-a auzit comanda. Comunist și, la rîndul său, om încercat în lupta de o viață cu valurile, nu a mai stat pe gînduri, ci a sărit la barcă pe care Ion Tudorică o și dezlegase, a lăsat vineiul și iață-i în cîteva minute pe amîndoi plutînd pe apă.

Strigătul venise fără îndoială dinspre babord. Și dacă un om era în apă, el nu putea fi decât în aval, dus de curent. Soco-teala aceasta Ion Tudorică și-o făcu în cîteva secunde. Și iață-i pe amîndoi vîslînd vîrtos.

Nu se auzea decât vîntul, care în noaptea aceea-l bătea parcă mai puternic ca oricînd și Dunărea lovind furioasă în barca ce se clătina bezmetică pe valuri, împotrîvindu-se parcă oamenilor ce voiau să-i smulgă din gheare victima.

La vreo 200 de metri de șlep, la rame a rămas numai Tudor Vasile; Ion Tudorică, cu un felinar,

cerceța fața apei. Dar nu se vedea nimic... Numai că acolo unde nouă, celor de pe uscat, nu ni se arată nimic, marinarii îi se deslușesc multe. Ochii cîrmaciului, cu toate că noaptea era întunecoasă și Dunărea furioasă, au deslușit pînă la urmă corpul unui înecat pe care valurile îl mai ridicau din cînd în cînd la suprafață. Pentru a se asigura că nu va cădea, Ion Tudorică și-a băgat picioarele sub una din băncile bărcii și s-a aplecat în afară, scufundîndu-se în apă pînă la umeri.

A apucat înecatul și a început să-l tragă. Dar omul nu-l ajuta și nu se ajuta cu nimic. A sărit și Tudor Vasile. Cu cîteva opinteli care erau mai-mai să le răstoarne barca, au reușit să-l tragă sus. Culcat pe burtă în barca cu care fusese salvat, omul nu dădea semne de viață. În timp ce Tudor Vasile trăgea vîrtos la rame pentru a ajunge la mal, Ion Tudorică făcea ceea ce în îndelungata sa carieră de marinar învățase că trebuie să faci cu un înecat: îl silea să dea afară apa pe care o înghițise, îl silea să respire. Și după o oră de trudă, omul și-a revenit.

...Un om a fost salvat de la înec. Era feroviarul bulgar Neti Kamenov, care căzuse în apă pe la jumătatea feribotului, în

Cei doi marinari romîni: Ion Tudorică (dreapta) și Tudor Vasile.

timp ce lipsea niște etichete pe vagoane.

Noaptea întunecoasă, vîntul, zgomotul împedicaseră pe tovarășii lui să-l audă. Luptînd mult pentru a nu fi împins de curent sub feribot, a reușit să se smulgă acestui pericol, dar cu prețul epuizării totale. Ceea ce explică faptul că, deși știa să înoate, n-a izbutit să se mențină la suprafață.

Dar curajul și perseverența celor doi marinari romîni au fost mai tari decât valurile fluviului, decât întunericul nopții, decât adîncul Dunării care

încerca să tragă la fund corpul îngreuiat de apă al lui Neti Kamenov...

★

Într-o zi din luna decembrie doi marinari romîni din Calafat au primit o invitație la Ambasada R.P. Bulgare din București. Aci: primire „ca unor demnitari” — ne spune Ion Tudorică. Îmbrățișarea frățescă a ambasadorului, darul oferit din partea guvernului bulgar — două aparate de radio de cea mai modernă construcție — agapa tovarășească ce a urmat, totul i-a copleșit pe cei doi

modesți lucrători ai apei de pe fărul romînesc al Dunării.

— Sîntem mîndri de darurile primite — ne spune Ion Tudorică — dar parcă se vorbește prea mult de lucrul acesta!... La urma urmei nu ne-am făcut decât datoria: am sărit în ajutorul unui tovarăș!

Modestia e foarte bună, într-adevăr. Totuși, fapta celor doi marinari merită să fie cunoscută. E încă o mărturie a prieteniei oamenilor muncii din țările socialiste.

V. SAVIN

*) „Ajutor!... Ajutor!” — în limba bulgară.

